

**BUDAPEST FŐVÁROS VI. KERÜLET TERÉZVÁROS
ÖNKORMÁNYZATÁNAK ALPOLGÁRMESTERE**

„Nyílt ülés”

Előterjesztés

(a Képviselő-testület 2017. november 30-ai rendes ülésére)

Tárgy: A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Szakmai Programjának jóváhagyása.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzat által fenntartott gyermekjóléti intézmény, a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék vezetője jóváhagyás céljából megküldte az intézmény Szakmai Programját Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat részére.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 104. § (1) bekezdés d) pontja alapján a fenntartó hagyja jóvá az intézmény szakmai programját. A Képviselő-testület ezt a hatáskörét nem ruházta át.

A Szakmai Program módosítását az időközben bekövetkezett jogszabályi változások indokolják.

- A Gyvt. 43. § (1) bekezdése a bölcsődét bölcsődei ellátást nyújtó intézményként nevezi meg, amely miatt a szakmai program bölcsődei nevelés gondozás alapprogramja leírásánál a bölcsődei megnevezés aktualizálásra került.
- „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” módosításra került, ennek megfelelően került módosításra a szakmai program „A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék nevelés-gondozás alapprogramja” című fejezetnél.
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30) NM rendelet 35. § (3) bekezdése szerint „A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása történhet
  - a) a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban, vagy
  - b) speciális bölcsődei csoportban.”Ennek megfelelően az intézmény szakmai programja illetve a telephelyeken levő bölcsődék szakmai programja is módosult.
- A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017. (X.1 8.) EMMI rendelet szerint a szakmai program „Képzés, továbbképzés elősegítése, biztosítása, támogatása” fejezetnél az intézményvezető és bölcsődevezetők képzése is pontosításra került.
- A bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet szerint szükséges volt pótolni a bölcsődei dajka képzésének leírását.

A szakmai program a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és

működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 4/A. § (1) bekezdésében előírt alábbi követelményeket tartalmazza:

- a) a szolgáltató, intézmény nevét, székhelyét, telephelyét;
- b) az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzőit;
- c) a szolgáltatás célját, feladatát, alapelveit, így különösen
  - ca) a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását,
  - cb) az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módját,
- d) a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét, valamint a szolgáltatási típusnak megfelelően a gondozási, nevelési, fejlesztési feladatok jellegét, tartalmát, módját;
- e) az ellátás igénybevételének módját;
- f) a gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módját;
- g) az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat;
- h) a szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módját, formáit.

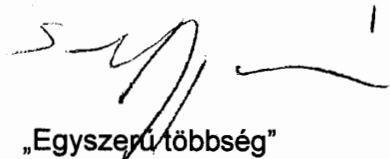
A Szakmai Program kötelező melléklete a szervezeti működési szabályzat [ennek jóváhagyása a Humán Bizottság hatásköre a 20/2011. (IV.28.) önk. rendelet 2. mellékletének II/12. pontja alapján], továbbá a bölcsődei ellátás igénybevételére irányuló Megállapodás tervezete.

Javaslom a T. Képviselő-testületnek, hogy a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Szakmai Programját az előterjesztés mellékletében foglalt tartalommal hagyja jóvá. (A változások a szövegben *dőlt betűvel* jelölve.)

Határozati javaslat:

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testülete a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Szakmai Programját az előterjesztés mellékletében szereplő tartalommal jóváhagyja.

Felelős: Hassay Zsófia polgármester
Határidő: azonnal

„Egyszerű többség”

Budapest, 2017. november 14.

Előterjesztő: Simonffy Márta

Melléklet:

- a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Szakmai Programja (az egyes telephelyek Szakmai Programjával, valamint a Megállapodás-tervezettel együtt)

Az előterjesztést készítette:

Humánszolgáltatási Főosztály

dr. Jandó Erzsébet főosztályvezető

Törvényességi szempontból látta:

Terézvárosi Egyesített Bölcsődék

SZAKMAI PROGRAM

2017.

Tartalom

<i>I. Bevezetés</i>	3
A szakmai program célja.....	3
Az intézmény minőségpolitikája.....	3
A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék általános szándéka, irányvonala	3
Jogszályi háttér	4
<i>II. Az intézmény bemutatása</i>	5
<i>III. A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék nevelés-gondozás alapprogramja</i>	8
1. A bölcsődei nevelés-gondozás célja.....	8
2. A bölcsődei nevelés alapelvei.....	9
3. <i>A bölcsődei nevelés feladatai</i>	12
4. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei.....	13
5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	16
6. <i>Családok támogatásának módszerei és lehetőségei</i>	17
<i>IV. A bölcsődei nevelés – gondozás tartalma</i>	19
1. A bölcsődei csoportok szervezése.....	19
2. A bölcsődei nevelés – gondozás módszerei	19
3. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére.....	20
4. A gyermek és szülő jogai, jogainak védelme	21
<i>V. A bölcsődei ellátás igénybevételének és megszűnésének módja</i>	22
1. <i>A bölcsődei ellátás igénybevételének módja</i>	22
2. <i>A bölcsődei ellátás megszűnésének módja</i>	22
<i>VI. Kiemelt szakmai célok</i>	23
1. Élelmezés.....	23
2. Egészségnevelés, prevenció	23
3. Alapellátáson túli családi nevelést támogató szolgáltatások	24
4. Területi szakmai látogatások, szakmai konzultáció	25
5. Kapcsolattartás szakterületekkel, társszakmákkal.....	25
6. Dokumentáció.....	25
7. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja.....	26
<i>VII. Humán-erőforrás</i>	26
<i>VIII. A szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere</i>	28

Mellékletek:

- 1. sz. melléklet: 1. sz. Bölcsőde Szakmai Programja,
- 2. sz. melléklet: 2. sz. Bölcsőde Szakmai Programja,
- 3. sz. melléklet: 3. sz. Bölcsőde Szakmai Programja,
- 4. sz. melléklet: 4. sz. Bölcsőde Szakmai Programja,
- 5. sz. melléklet: Megállapodás gyermekjóléti alapellátás keretében bölcsődei ellátás biztosítására,
- 6. sz. melléklet: Megállapodás nevelés-gondozás nélküli munkanapon, illetve a bölcsődei szünet ideje alatt történő bölcsődei ellátás biztosítására.

I. Bevezetés

A szakmai program célja

A szakmai programot azzal a céllal készítettük, hogy átfogó képet adhassunk intézményünk munkájáról, figyelembe véve a helyi szociális jellemzőket, gyermekek születési számát és a kerületben élő lakosság igényeit.

Fontos, hogy az igények kielégítéséhez intézményünk biztosítsa a szakszerű, törvényes, az adott feltételeknek a lehető legmagasabb szintű feladatellátást.

Az intézmény minőségpolitikája

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék tagintézményei tevékenységüket a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, továbbá a Nemzeti Család-és Szociálpolitikai Intézet által összeállított Módszertani levelekben foglaltak szabályozzák.

Az ezekben meghatározott szakmai követelményeket, elveket és módszereket valamennyi gyermekintézményben érvényesíteni kell, így a bölcsődéket működtető Terézvárosi Egyesített Bölcsődék számára is kötelező érvényűek.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. A családra, mint komplex rendszerre tekintünk, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozzuk meg.

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék általános szándéka, irányvonala

- az általános etikai alapelvek betartása,
- a 20. héttől 3 éves életszakasz meghatározó szerepének elismerése,
- a bölcsődei gondozás-nevelés története alatt felhalmozódott értékek megőrzése,
- a nemzetközileg elismert gyakorlat szinten tartása és folyamatos fejlesztése,
- a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményeinek figyelembevétele,
- az ENSZ „Egyezmény a gyermekek jogairól” c. dokumentumban, valamint az 1997. évi XXXI. törvényben – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról - meghatározottak betartása,
- a „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégiáról szóló intézkedések elfogadása, betartása.

Ezen irányelvek betartása határozza meg a nevelő-gondozó munka szakmai alapelveit.

A bölcsődei szakemberek munkájuk során törekednek a következőkre:

- Meleg, szeretetteljes légkör megteremtésével elősegíteni az egészséges és harmonikus testi-, szellemi-, lelki fejlődést.

- Az egyéni igények figyelembevételével, a személyi- és tárgyi környezet állandóságával, a személyre szóló nevelés megvalósításával, érzelmi biztonságot teremteni.
- A gyermekek életkorának, egészségügyi- és pedagógiai szempontoknak megfelelő, zömmel természetes anyagú, esztétikus, bőséges, színes játékkészlet és egyéb eszközök biztosításával a kreativitást és a készségeket fejleszteni.
- A gyermekek életkorának megfelelő, a korszerű táplálás elveinek betartásával napi 4x-i étkezést biztosítani. Figyelembe venni a különböző ételallergiákat és alkalmazni a szükséges diétát. A HACCP élelmiszer-biztonsági rendszer szabályainak közegészségügyi szempontból történő pontos betartására, valamint betartatására törekvés.
- Fontos feladatunk a gyermekek óvodaéretté válásának elősegítése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése révén.

Jogszábeli háttér

- ENSZ Emberi jogok nyilatkozata
- ENSZ Egyezmény a gyermekek jogairól
- az Európai Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni kisgyermekellátásról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 235/1997. (XII. 17.) Korm. rend. a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjairól és igénylésükről, felhasználható bizonyítékokról
- 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rend. a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról
- 20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet a bölcsődei dajka, a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy és a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről
- 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek képzéséről

- 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról
- 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről

II. Az intézmény bemutatása

Intézmény neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék

Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telefon/fax: 302-1747; 472-0900

E-mail: bp6bolcs@gmail.com

A programért felelős neve: Horváth Zoltánné
címe: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telefon/fax: 1- 302-1747

E-mail: bp6bolcs@gmail.com

Jogszámban meghatározott közfeladata: gyermekek bölcsődei ellátása.

Állami feladatként ellátott alaptevékenységeinek kormányzati funkció szerinti megjelölése:

kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
104031	Gyermekek bölcsődei ellátása
104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében
104036	Munkahelyi étkeztetés bölcsődében

Az intézmény törzsszáma: 506249

Szakfeladatok és kormányzati funkciók:

Szakfeladatok		Kormányzati funkciók	
száma	megnevezése	száma	megnevezése
889101 1	Bölcsődei ellátás	104031	Gyermekek bölcsődei ellátása
889103 1	Gyermekétkeztetés bölcsődében és fogyatékosok nappali intézményében	104035	Gyermekétkeztetés bölcsődében és fogyatékosok nappali intézményében

562917 2	Munkahelyi étkeztetés	104036	Munkahelyi étkeztetés bölcsődében
999000 1	Szakfeladatra el nem számolt tételek	018030	Támogatási célú finanszírozási műveletek

Típusa: napos bölcsőde

Az intézmény alapítója:

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testülete
1067 Budapest, Eötvös u. 3.

Alapító jogelődje: Budapest Főváros VI. kerületi Tanács Végrehajtó Bizottsága

Alapítás éve: 1965

Székhelye, telephelyei:

Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telephelyei:

Telephely megnevezése	Telephely címe
1. sz. bölcsőde	1062 Budapest, Aradi utca 17.
2. sz. bölcsőde és Központi konyha	1068 Budapest, Szondi utca 88.
3. sz. bölcsőde	1068 Budapest, Városligeti fasor 40.
Játszóudvar	1068 Budapest, Szondi utca 91.

Terézváros rövid bemutatása:

Terézváros fővárosunk VI. kerülete, nevét Mária Teréziáról kapta, 1777. november 4-én. Ma Budapest szívéhez, a cityövezethez tartozik.

A városrész 2,38 km² kiterjedésű, napjainkban a 36252 fős lakossággal rendelkező Terézváros jelentős kereskedelmi, idegenforgalmi és diplomáciai központja Budapestnek.

Az egyre gyarapodó kereskedelmi és bankhálózat, korszerű üzletközpontok, utazási irodák, vendéglátóhelyek, színházak és egyéb szórakozási lehetőségek sokasága a Főváros egyik legváltozatosabb kerületévé teszi Terézvárost.

Terézváros számokban:

Alapterülete: 2,38 km²
Épületek száma: 1.300 db
Állandó lakosok sz.: 36.252 fő
Zöldfelület nagysága: 16.000 m²

Beépítettsége: 86 %
Lakások száma: 25.000 db
Úthálózat hossza: 38 km

A kerületben élő 18 év alatti lakosok létszáma 4.284 fő a 2017. január 01-i statisztikai adatok szerint.

A kerületi lakosság demográfiai helyzetére a folyamatos népességfogyás jellemző. A korösszetétel szerinti megoszlásra jellemző, hogy az állandó lakosok közül csak minden tízedik 0-14 év közötti fiatal, minden negyedik pedig 62 évnél idősebb.

Kerületünkben lényeges szociálpolitikai feladatként fogalmazódik meg a csökkenő számú lakosság megtartása, a népességcsökkenés megállítása, a gyermeket vállaló, nevelő családok segítése, az ezeket támogató ellátások, szolgáltatások biztosítása, fejlesztése.

Biztató, pozitív változás, hogy a korábbi évekhez képest nőtt a várandósok száma. A gyermekek napközbeni ellátása terén az önkormányzat biztosítja a bölcsődei ellátást, a törvény szerinti kedvezményeket, az ingyenes étkezésre jogosultak számára az ingyenes étkezést.

Bölcsődéink tömegközlekedési eszközökkel könnyen megközelíthetőek, így villamossal, földalattal, trolibuszokkal elérhetőek.

A 20-héttől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása Terézvárosban

A Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata a 20. hetestől 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátására 4 bölcsődét, 180 férőhellyel működtet.

A telephelyek címe és férőhelyszáma:

1. sz. Bölcsőde: 1062 Budapest, Aradi u. 17.	40 férőhely
2. sz. Bölcsőde: 1068 Budapest, Szondi u. 88.	40 férőhely
3. sz. Bölcsőde: 1068 Budapest, Városligeti fasor 40.	50 férőhely
<u>4. sz. Bölcsőde: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.</u>	<u>50 férőhely</u>
Összesen:	180 férőhely

Tekintve, hogy a Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata által működtetett 4 bölcsőde a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék keretein belül, egységes szakmai követelményrendszer szerint működik, így az alábbi szakmai program vonatkozik valamennyi bölcsődére, de kiegészül a telephelyek saját programjával, ami bemutatja a telephely saját működését, nevelési-gondozási céljait, szervezeti felépítését.

III. A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék nevelés-gondozás alapprogramja

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék saját nevelési-gondozási program szerint dolgozik, mely összhangban áll „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja”-val.

Ez az egymásra épülés biztosítja egyrészt a bölcsődével kapcsolatos általános igények teljesítését, másrészt az intézmény szakmai önállóságát, a családok és a fenntartó elvárásaihoz és a helyi lehetőségekhez igazodást.

Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett bölcsődei nevelés hagyományával, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel.

1. A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A bölcsődei nevelés-gondozás célja a gyermekek egészséges, harmonikus személyiség-fejlődésének elősegítése, testi-, szellemi-, érzelmi-, szociális fejlődésük támogatásán keresztül. *Célja továbbá, hogy a kisgyermek elsajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét. A koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciósvételemként folytatson.*

Alapvető, hogy minden gyermek egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek, érési folyamatának megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon.

Ehhez igazodnak a nevelés-gondozás alapelvei, az elvégzendő feladatok, módszerek, eszközök és feltételek.

A bölcsőde, jelentős szociális, gyermek- és családvédelmi funkciót tölt be. Tartalmi munkájának jellegét tekintve nevelési, gondozási és személyiségfejlesztő funkciója a legmeghatározóbb, hiszen a korosztály életkorából adódó sajátossága, érzékenysége és sérülékenysége magas szintű pedagógiai és pszichológiai felkészültséget igényel.

Munkánk során nap, mint nap kapcsolatba kerülünk a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal, fontos a tiszteletteljes légkör megteremtése. Nem lehet emberi méltóságot sértő magatartással, megfélemlítéssel, megalázó, megszegényítő, támadó környezetben dolgozni. Fontos szerep jut az esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód alkalmazásának. A bölcsődei szakmai programot mindezek figyelembevételével határoztuk meg.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez. Az alapellátás keretében alaptevékenységként napközbeni ellátást nyújt a gyermekek számára.

A bölcsőde feladata a 3 éven aluli kisgyermek nevelése, gondozása, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Amennyiben a gyermek még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-éig tovább gondozható a bölcsődében.

A bölcsőde sajátos *nevelési igényű* gyermek *napközbeni ellátását egészséges gyermekcsoportba integrálva biztosítja*, a gyermek 6 éves koráig.

Alapfeladata mellett külön szolgáltatásként só-szobák használatát teszi lehetővé, illetve speciális ételmezést biztosítunk a különböző ételallergiában szenvedő gyermekek számára, a diétás étrend biztosításával (*kivéve: lisztérzékenység*). Lehetőség van ebéd elvitelre, diétás ebéd elvitelre, kerületi intézmények számára készétel biztosítására, továbbá lakosság számára ebéd kiszolgálásra.

A feltételek alakulása függvényében (szabad csoportszoba, szakember, igény a családok részéről) lehetőséget kaptunk a fenntartó részéről, hogy térítési díj ellenében játszócsoportot, gyermekfelügyeletet működtessen intézményünk.

2. A bölcsődei nevelés alapelvei

A bölcsődei nevelés-gondozásnak a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok, és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartására kell irányulnia.

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - különleges védelem illeti meg.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben a bölcsődék kiegészítő szerepet játszanak.

2.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében, a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A gyermek az interakciós mintákat visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozásával a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

2.2. A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

2.3. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vegyen részt a gyermekek nevelésében, gondozásában. *Fontos a szülő számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.*

2.4 A kisgyermeki személyiség tiszteletének

A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul.

A kisgyermeknevelő fogadja el, tartsa tiszteletben a gyermek egyéni fejlődési ritmusát, vallási, etnikai, *kulturális, nyelvi, nemi, fizikai, és mentális képességbeli különbözőségeket*, hovatartozását és lehetőség szerint segítse őt e szerint élni. *Valamint fordítson figyelmet a különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.*

2.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A kisgyermeknevelő személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

2.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

Az állandó tárgyi és személyi környezet növeli a gyermek érzelmi biztonságát, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakításához.

Saját kisgyermeknevelő- és felmenő rendszer elve: a gyermeket intézménybe kerülésétől az óvodába távozásig ugyanaz a kisgyermeknevelő látja el. Ennek köszönhetően kettőjük interperszonális kapcsolata a bizalmon, szereteten, kölcsönös egymásra figyelésen alapszik, ami elősegíti a nevelési célok, feladatok megvalósítását.

A napirend, mintegy keretet adva a bölcsődei életnek, rendszeresen ismétlődő eseményeket, gondozási műveleteket foglal magába, ami nap, mint nap ugyanabban az időben történik. Az ismétlődés, tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményez a napi tevékenységek sorában, növeli a gyermek biztonság érzetét. A biztonság nyújtása magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

2.7. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosság a nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzethez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

2.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, figyelembe véve a gyermek egyéni és életkori sajátosságait, hangulatát, fejlettségét, segíti a gyermek fejlődését. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Valljuk, hogy a szakmai munka minősége nagyban függ attól, hogy ez az elv maradéktalanul megvalósuljon. A bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

2.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensősége, intim helyzetei.

A nevelés és gondozás elválaszthatatlan egységet alkot. A gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

2.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben.

A biztonságos környezet megteremtése, elegendő idő biztosítása az önálló próbálkozásokhoz, ösztönzés, elismerés, szeretet, feltétel nélküli elfogadás, empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat. A bizalom a gyermekben, hogy képes megtenni bizonyos dolgokat, azaz kompetens, nagymértékben elősegíti az önállósági törekvéseket.

A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. Mint tudjuk, a gyermek saját magáról alkotott képét, az én tudat fejlődésén belül elsősorban a környezetből felé irányuló megnyilvánulásokról alakítja ki. Ezért nagyon fontos, hogy azok a megnyilvánulások pozitív, én-erősítő impulzusok legyenek. A dicséretnek és elismerésnek, ennek értelmében kiemelt fontosságú szerepe van. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait. Azonban törekedni kell arra, hogy ez valós, a teljesítményre, a cselekedeteire irányuló, motivációs erővel bíró legyen, ne csak sztereotípiaként ismételt, általánosságokra vonatkozó „üres” szó.

A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

Fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó kisgyermeknevelők - a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával - a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető erkölcsi normákat egyeztetessék, nézeteiket, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék, majd az egységes nevelői elvárásokat közvetítsék a gyermekek felé.

3. A bölcsődei nevelés feladatai

3.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény a kisgyermekes családok számára az első gyermekintézmény, amely jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg. A család és a bölcsődei nevelés összhangja, a szülők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermekes harmonikus fejlődéséhez.

3.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése a legfontosabb. A mozgásigény kielégítése érdekében kiemelkedő szerep jut a szabad levegőn történő játéknak, ennek érdekében fokozott figyelmet fordítunk az udvari mozgásfejlesztő eszközök beszerzésére, minőségére, biztonságára, a megfelelő tér biztosítására.

A játszóudvari mozgásfejlesztőkre vonatkozóan a biztonsági felülvizsgálat a 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet szerint 2012. évtől négyévenkénti gyakorisággal kötelező.

Fontos feladatunk az egészségvédelem, egészségnevelés, környezetvédelem, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése. Szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenció és korrekció feladatokat látunk el.

Biztosítjuk a gyermekek korának megfelelő korszerű, változatos, egészséges táplálkozást. A tartalmas ételeket, a gyermekek szívesen fogyasztják.

3.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A bölcsődei munka szakmai tartalma, elvei és módszerei középpontjában a gyermek áll. A gyermek szeretete, elfogadása, megértése az alap-pillér, amire a szakma építkezik. Minden bölcsődébe kerülő gyermek más és más egyéniség, de mindegyiküknek joga, hogy az első közösségben is olyan ellátásban részesüljön, amilyenre neki szüksége van. Ezért fontos az egyéni bánásmód, a teljes odafordulás, az ölbéli melegség biztosítása a gyermek igényei szerint. Ehhez őszinte, elfogadó kisgyermeknevelő-gyermek kapcsolat szükséges, ami érzelmi biztonságot közvetít a gyermek felé. Ha ez a kapcsolat létrejön, tovább tud építkezni nevelő-gondozó munkájában a kisgyermeknevelő. Az első években alakul ki és fejlődik a gyermek önállósága, a helyes kulturhigiénés és magatartási szokásainak nagy része.

A kisgyermek szocializációjának elsődleges színtere a család, itt érik az első érzelmi hatások, itt találkozik először az alapvető emberi értékekkel. A későbbiekben másodlagos szocializációs tényezőként lépnek be a tágabb környezeti hatások, köztük a bölcsőde is. Itt a társas kapcsolatok, megjelenésével megtanulja, elfogadja a gyermek az együttélés szabályait, a helyét a bölcsődei közösségben, a csoporton belül. Segítjük a mások iránti nyitottságban, empátia és tolerancia fejlődésében.

A kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával történik (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása).

Törekednünk kell megteremteni a lehetőségét a kisgyermeknevelővel és társakkal közös élmények szerzésére, derűs légkör biztosítására, a bölcsődébe kerüléssel járó

nehézségek lehetőség szerinti megelőzésére, csökkentésére. A gyermeket segíteni kell az átélt nehézségei feldolgozásában.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére, szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

3.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsődei nevelés-gondozás feladata, hogy minden gyermeket a korának, egyéni fejlettségi szintjének megfelelően, a saját fejlődési ritmusa szerint segítse a megismerés folyamatában. Miközben biztosítani kell azokat a folyton változó feltételeket, amelyek legjobban szolgálják a gyermek eligazodását a világban.

A gyermek az őt körülvevő világot elsősorban játékan keresztül ismeri meg, ami alapvető, bensőből motivált tevékenység. A kisgyermeknevelő feladata, hogy a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek lehetőségét biztosítsa, a kialakított nevelési légkörnek köszönhetően az önálló aktivitást és kreativitást támogassa. Tudatosan figyelve arra, hogy eközben bőséges, adekvát, a gyermek értelmi fejlettségéhez igazodó ismeretet adjon, a közös tevékenység során élményeket, viselkedési és helyzet-megoldási mintákat nyújtson. Fontos feladata a kisgyermeknevelőnek, hogy a gyermeket tevékenységében támogató-bátorító odafigyeléssel kísérelje, megerősítse, támogassa az önálló aktivitást, kreativitást. Segítse az önálló véleményalkotásra, döntésre, a választásra való képessé válását.

Kiemelkedő fontosságú a gyermek játéka, hiszen napjának nagy részét ez köti le. A játék, mint tevékenység örömszerző, ismeretet adó, kreativitást fejlesztő, számára fontos „munka”, amelynek gyakorlása során a gyermek számtalan ismeretet szerez az őt körülvevő világról.

A kisgyermeknevelő feladata, hogy segítse, biztosítsa, ötleteket adva tovább fejlessze a játékot, ezáltal gazdagítva a gyermek tapasztalatait.

Ezek a szakmai követelmények csak akkor lehetnek teljes értékűek, ha a gyermek közben jól érzi magát. Ha megvan a fizikai jóléte, biztonsága, a testi komfortja, akkor érdeklődése, aktivitása is töretlen.

Ehhez szükséges az ő léptékéhez igazodó, biztonságos, esztétikus környezet, ahol mindennek állandó helye van.

4. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához. A gondozás (öltözködés, WC-használat, kézmosás, fésülködés, étkezés, fogmosás, stb.) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése. Fontos a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend kialakítása, a várakozási idő kiiktatása, ezzel a csoport belső nyugalmanak biztosítása. A kisgyermeknevelők munkarendje a gyermekek napirendje alapján készül el.

4.1. Tanulás

A *tanulás* gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységbe ágyazottan történik, melynek legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Legtágabban értelmezve minden olyan tapasztalat és/vagy információszerzés, folyamattanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkorai tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái: az utánczás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkorai tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakció. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

4.2. Gondozás

A bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése. A *személyes és a szociális kompetencia* kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a kisgyermeknevelő megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, a sikertelenségért viszont nem kap elmarasztalást.

Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A kisgyermeknevelővel való kommunikáció érzelmi töltése kihat az *önelfogadásra* és a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

4.3. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. *A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését. Játék során a mozgás alapvető formái is kialakulnak és fejlődnek.*

4.4. Mozgás

A csecsemő-és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a mozgáshoz szükséges feltételeket: teret, eszközöket, balesetmentes környezetet, időt a gyakorlásra. *A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.* Az egyes mozgásformák begyakorlásával fejlődik a gyermekek mozgás koordinációja, harmonikussá válik a mozgásuk.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására ad lehetőséget.

4.5. Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget, a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, *felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését, továbbélését.* Fontos a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja. A személyes kapcsolatban, játék helyzetben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömeleményt, érzelmi biztonságot adnak a gyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a *kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez.*

4.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) valamint szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. *A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának.* A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzet alakítását, alakulását a gyermek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

4.7. Alkotó tevékenységek

Az alkotó tevékenység örömforrás, az érzelmek feldolgozása, kifejezése, az önkifejezés valósulhat meg bizonyos technikák elsajátítása mellett. Nem az eredmény a fontos. A kisgyermeknevelő *feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosításával, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatásával, igény szerinti segítségnyújtással, a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével,*

megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés, *alkotókedv* fenntartását és az *alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését*. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák: *nyomot hagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés*.

4.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babfürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteménydagasztás, gyümölcssaláta készítés stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhat, és bármikor kiléphet, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

5.1. „Saját kisgyermeknevelő” rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

*A „saját kisgyermeknevelő” rendszer a személyi állandóság elvén nyugszik, ami biztonságot és stabilitást nyújt. A csoport gyermekeinek egy része (6-7 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A gondozás-nevelés mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, *fejlődési* naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat. Az elv betartása mellett több figyelem juthat az egyes gyermekekre, könnyebb számon tartani a gyermek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át a gyermeket a bölcsődei élet során, adódó nehézségeken.*

5.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma optimálisan 12 fő, 2 évnél idősebb gyermekek esetében maximum 14 fő. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el. Egy kisgyermeknevelő maximum 6, illetve 7 „saját” gyermeket láthat el. A magasabb létszám nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb zajterhelést a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra, ezért nem elfogadható.

A gyermekcsoportban meg kell teremteni a folyamatos és rugalmas napirend feltételeit. A gyermek lehetőleg a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon.

Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek legmegfelelőbb, az életkor szerinti homogén csoport.

5.3. Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportba járó gyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

5.4. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségletének kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállóság lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényét úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei: a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő - rendszer”), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

6. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

6.1. A családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel a beszoktatást megelőzően, a gyermek és szülei, otthoni környezetben való megismerése. *Lehetőleg a gyermek ébrenléti idejében.*

Jelentősége: az ismert otthoni környezetben a szülők többsége nyitottabb, a kötetlen beszélgetés során több információt elmondanak a gyermekük szokásairól. Mindezt a kisgyermeknevelő láthatja maga is, ami később nagy segítséget jelenthet, megismerheti a gyermek családban elfoglalt helyét. Fontos a kisgyermeknevelő hitelessége, szakmai felkészültsége. A szülő megismerheti azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A gyermek saját környezetében találkozhat először leendő kisgyermeknevelőivel, látja a felnőttek kapcsolatának alakulását. A beszoktatás alkalmával már, mint „ismerősök”, üdvözölhetik egymást.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenekfelett tiszteletben kell tartani, a családlátogatás előli elzárkózást is.

A családlátogatás arra is lehetőséget ad, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre a gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

6.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás módszerének alkalmazása, a bölcsődei nevelő-gondozó munka egyik fontos feladatát, a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az *anya, az apa vagy más családtag* jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezete elfogadásában, megkönnyíti a beilleszkedést, csökkenti az adaptáció során fellépő negatív tüneteket, mint pl. étvágytalanság, súlyesés, nyugtalanság, sírás, tiltakozás, alvászavar, stb.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt kap a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

6.3. Kapcsolattartás a szülővel

Szakmai programunk sarkalatos pontja a szülővel való kapcsolattartás, az együttműködés kialakítása. A bölcsőde jellegéből adódik, hogy a szülővel közösen kell a célokat elérni, hiszen a gyermek a nap egy részét a bölcsődében tölti. Fontos a szülő nevelési elveinek, szemléletének alapos megismerése, azoknak a kapcsolódási pontoknak a feltérképezése, amelyekről immáron közösen lehet elindulni és összehangolva nevelni, gondozni a gyermeket.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvételű, etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó legyen.

- *napi kapcsolattartás: célja a rövid, kölcsönös informálás a gyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerülhet sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai, etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.*
- *egyéni beszélgetés: a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetenciát meghaladó kérdésekben kérhető egyéb szakember közreműködése.*
- *szülőcsoportos beszélgetések: az adott bölcsődei nevelési évben legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.*
- *szülői értekezlet: a bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani, de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.*
- *indirekt kapcsolattartási formák: jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólapok, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.*

IV. A bölcsődei nevelés – gondozás tartalma

1. A bölcsődei csoportok szervezése

A bölcsődék szervezeti alapegységei a gyermekcsoportok. Gyermekcsoportonként maximum 12 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjába maximum 14 fő gyermek vehető fel. A csoportokba való felvétel általában az egyes gyermekek életkora, egyéni fejlettségi szintje alapján történik.

Szakmailag legkedvezőbb a közel azonos korú (*életkor szerinti homogén*), és megközelítőleg azonos fejlettségi szintű gyermekekből álló csoport. Az ún. vegyes csoportok működtetése is szükségessé válhat, de igyekszünk úgy elhelyezni a gyermekeket, hogy 1, maximum 1,5 évnél nagyobb korkülönbség ne legyen az azonos csoportba járó legfiatalabb és legidősebb gyermek között.

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő látja el. Két csoport képez egy bölcsődei gondozási egységet, amelybe maximum 24, illetve 26 gyermek vehető fel.

Kivétel: az Aradi u. 17. és a Szondi u. 88. sz. alatti bölcsődékben 3-3 csoportszoba fogadja a gyermekeket, de itt is érvényesül az elv, hogy egy kisgyermeknevelő maximum 6, illetve 7 gyermeket lát el. A szakképzett kisgyermeknevelők munkáját egységenként egy *bölcsődei dajka* segíti.

A bölcsődei kisgyermeknevelők a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet mellékletében feltüntetett szakképzettséggel rendelkeznek.

A bölcsődék általános napirendje:

6.00 - 8.00	A gyermekek érkezése, közben szabad játéktevékenység
8.15 - 8.45	Reggeli
8.30 - 10.00	Szabad játéktevékenység szobában vagy játszóudvaron
10.00 - 10.15	Tízórai
10.15 - 11.30	Szabad játéktevékenység szobában vagy játszóudvaron
11.30 - 12.00	Fürdőszobai tevékenységek
12.00 - 12.45	Ebéd
12.45 - 14.30	Csendes pihenő
14.30 - 15.00	Uzsonna
15.00 - 18.00	Folyamatos távozás, közben szabad játéktevékenység a szobában, vagy a játszóudvaron.

2. A bölcsődei nevelés – gondozás módszerei

A helyes nevelési módszerek alkalmazása nagymértékben segíti a nevelési feladatok megoldását. A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelő a következő módszereket alkalmazza: elvárások, követelmények és tiltások felállítása, szokások kialakítása, meggyőzés és magyarázat, elismerés és dicséret, példa, ösztönzés, megerősítés, bátorítás.

Elvárások:

Elvárásaink részben általános viselkedési szabályok, részben konkrét kérések, és tiltások formájában fogalmazódik meg. Ezek hatással vannak a gyermekekre, igyekeznek

megfelelni várakozásunknak, de ez nem mindig eredményes, gyakori, hogy nehéz számára megfelelően viselkedni, annak ellenére, hogy szeretné, nem képes rá. A gyerekek annak a felnőttnek a kéréseit teljesítik, aki nagyon fontos számukra, akinek a szeretetére, elismerésére vágnak. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő következetes legyen, győződjön meg róla, hogy hogyan teljesítik elvárásait. A követelések legyenek ésszerűek, egyszerűen, egyértelműen megfogalmazottak, sohasem lehetnek túlzottak. A kisgyermeknevelő ne csak arról beszéljen, hogy mit ne tegyen a gyermek, hanem arról is, hogy mit tehet. Adni kell időt ahhoz, hogy a gyermek elhatározásra jusson, vagyis teljesíthesse elvárásainkat.

Helyes szokások kialakítása:

A szokás olyan feltételes reflexek láncolatából álló cselekvéssor, amelynek indítása is automatikus. Ha egy cselekvéssor szokássá vált, elmaradása hiányérzetet kelt. A kisgyermek számára is megkönnyítik a helyes szokások a helyes magatartást, a bonyolult viselkedést. A szokásokat ismétlődés hatására alakítjuk, ezért fontos a napirend szerinti meghatározott időben, azonos módon elvégzett cselekvés, mely tervszerűen összehangolt munkával lehet eredményes.

Meggyőzés és magyarázat:

A kisgyermeknevelő feladata, hogy magyarázzon meg mindent, ami a gyermekekkel s körülöttük történik. Készítse elő őket arra, ami a közeljövőben velük történni fog. Ne éljen vissza a gyermekek bizalmával, ne vezesse félre őket, mondjon nekik mindig igazat.

Elismerés és dicséret:

A gyermek a felnőttől tanulja meg értékelni cselekedeteit. Biztatásunk, elismerésünk már a csecsemőkortól kezdve ösztönzőleg hat. Fontos, hogy a bölcsődei csoportban a kisgyermeknevelő minden nap, minden gyermeket többször is részesítsen elismerésben, biztatásban, bátorításban, ösztönzésben, dicséretben.

A példa:

A kisgyermeknevelő viselkedése a gyermek számára minta, a követendő példa. Ennek tudatában kell viselkednie a felnőttekkel és a gyermekekkel szemben is.

A gyermek a játékban és a mindennapi életben egyaránt igyekszik a felnőttekhez hasonlítani, utánozza mozdulataikat, szavaikat, viselkedésüket, ezért nagy felelősséget ró a kisgyermeknevelőkre, hogy mindig kedves, udvarias hangon beszéljenek, így figyelmességet, udvariasságot tanulhatnak tőlük a kisgyermekek.

3. A fejlődés jellemzői a bölcsődéskor végére

A helyesen alkalmazott módszerek segítségével a gyermek 3 éves korára megfelel az óvodaérettség kritériumainak:

- nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel,
- ruhadarabjait megnevezi,
- ismeri testrészeit, megnevezi,
- biztonsággal jár, fut, ugrál, tornászik, biztonsággal használ mozgásfejlesztő eszközöket,
- finom mozgása is fejlett, apróbb játékokkal tud játszani, ceruzát használni, festeni, ollóval vágni, ragasztani, szívesen gyurmázik,

- már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is,
- jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára,
- környezete iránt nyitott, érdeklődik minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben,
- gazdag szóincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel,
- ismeri a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszön, alkalmazza, a kérem, köszönöm kifejezéseket,
- megtanul rövid verseket, mondókákat, gyermekdalokat,
- képes rövid mesét végig hallgatni,
- megbízhatóan szobatiszta.

4. A gyermek és szülő jogai, jogainak védelme

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartásuk, a bántalmazással, fizikai vagy lelki erőszakkal, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben-gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését-gondozását bízta,
- megismerhesse a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a nevelési-gondozási elveket,
- tanácsot, tájékoztatást kapjon a kisgyermeknevelőtől, bölcsődeorvostól,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermek ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- az intézmény házirendjét betartsa.

Az intézményben Érdekképviselői Fórum működik. A szülő vagy törvényes képviselő a gyermek érdekeinek védelme, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén panaszjoggal élhet írásban az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselői fórumnál. Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselői fórum a panaszt 15 napon belül kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy törvényes

képviselője az intézmény fenntartójához vagy az illetékes gyámhivatalhoz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről vagy a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

V. A bölcsődei ellátás igénybevételének és megszűnésének módja

1. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja

Bölcsődébe a Terézvárosban lakó vagy tartózkodó, intézményes napközbeni ellátásra jogosult, 20 hetes kortól 3 éves életkor betöltéséig vehetők fel azok a családban nevelkedő gyermekek, akiknek a napközbeni otthoni ellátását, gondozását szülei nem tudják biztosítani. Amennyiben még nem érett a gyermek az óvodai nevelésre, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább nevelhető-gondozható a bölcsődében. A bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 15%-ig az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.

Intézményünkbe felvesszünk sajátos nevelési igényű gyermeket, egészséges gyermekcsoportba integrálva, azzal a kikötéssel, hogy korai fejlesztéséről más, speciális intézményben a szülő gondoskodik. A felvétel a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján történik, 3 hónapos próbaidő kikötésével. A próbaidő letelte után a bölcsődeorvos, bölcsődevezető, kisgyermeknevelő, fejlesztő pedagógus dönt arról, hogy a gyermek a továbbiakban ellátható-e a bölcsődében.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- a) körzeti védőnő,
- b) házi orvos, házi gyermekorvos,
- c) család – és gyermekjóléti szolgálat
- d) gyámhivatal.

A bölcsődébe történő felvétel egész évben folyamatosan történik. A kitöltött felvételi kérelmet az előre meghatározott ügyintézési napokon nyújthatja be a szülő az intézményvezetőnél. Az intézmény vezetője abba a bölcsődébe veszi fel a gyermeket, amelyiket a szülő kéri, vagy amelyik a család lakhelyéhez legközelebb esik, illetve ahol üres férőhely van. A szülő a felvételi értesítő kézhezvételét követő 5 napban felveszi a kapcsolatot azzal a telephellyel, ahova gyermeke felvételt nyert.

2. A bölcsődei ellátás megszűnésének módja

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,

- ha nem érett az óvodai nevelésre testi vagy szellemi fejlettsége alapján, akkor a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig tovább nevelhető - gondozható a bölcsődében,
- a nevelési év során, a szülő vagy törvényes képviselője bejelentése, kérése alapján.
- SNI-s gyermek esetében: ha a próbaidő letelte után az a döntés születik, hogy nem nevelhető-gondozható bölcsődében *illetve, ha a gyermek betölti 6. életévét.*

VI. Kiemelt szakmai célok

1. Élelmezés

A 62/2011. (VI. 30.) VM rendelet a vendéglátó-ipari termékek előállításának és forgalomba hozatalának élelmiszerbiztonsági feltételeiről, előírja a bölcsődések életkorának, szükségletének megfelelő minőségű és tápértékű, az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést.

Intézményünk központi konyháján dolgozó alkalmazottak különös figyelmet fordítanak a rendszer működtetésére, az előírások pontos betartására. A Központi konyhán és a tálalókonyhán dolgozó munkavállalók HACCP képzése folyamatosan megtörténik.

A 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásait szem előtt tartva készítjük ellátottjaink számára az ételt.

A korszerű kisgyermektáplálással kapcsolatos publikációk és a kutatási eredmények figyelemmel kísérését, a lehetséges újszerű ételek kísérleti kipróbálását, bevezetését intézményünk szakmai feladatként kezeli.

2. Egészségnevelés, prevenció

Gyermekfogászat:

A gyakorlatban alkalmazott korszerű élelmezési szabályok, a cukorfogyasztás csökkentése, a rágásra nevelés, az édes italok helyetti vízadás önmagában is prevenció értékű. Ezen felül a bölcsőde fontos feladatának tekinti a kisgyermekkorban kialakított helyes fogápolási szokásokat.

Ennek értelmében 2 éves kor körül az étkezést követő szájoápolás bevezetése az első lépés. Ezt követően a fogkrém nélküli, majd 3 éves kor körül a gyermekfogkrémmel végzett fogmosás szokásának kialakítása a cél.

Meggyőződésünk, hogy a korai gyermekkorban kialakított szokások meghatározóak az egész élet során, ezért kezeljük kiemelt feladatként a szájoápolási prevenciót, remélve, hogy a fogszuvasodás mértéke ezzel csökkenthető.

SOMADRIN-sószoba:

Intézményünk három bölcsődéjében működik sikeresen ez a szolgáltatás (Aradi u. 17., Városligeti fasor 40., Dózsa György út 104.). A tengeri sós levegőt idéző, felső légúti betegségek megelőzését szolgáló, asztmatikus tüneteket csökkentő, gyógyhatású klímaoldat haszna már bizonyított. Statisztikai kimutatás igazolja, hogy a téli időszakban a rendszeres só-szoba látogatás hatására a felső légúti megbetegedések száma lényegesen csökken, a betegségek lefolyása enyhébb és rövid idő alatt lezajlik, csökken a szövődmények száma. A gyermekek

immunrendszerének erősítése, az ellenálló képességük növelése érdekében vezettük be ezt a szolgáltatást.

Levegőzés, mozgásfejlesztés:

Levegőzés alatt az udvari játék és a szabadban történő altatás együttesen értendő. Időpontját, mértékét az évszaknak és az időjárási viszonyoknak, valamint a gyermekek életkorának megfelelően kell megválasztani. A szabadban való levegőztetés csak kánikulában, esőben, erős havazás, nagy erejű szél, sűrű köd vagy rendkívüli hideg esetén mellőzhető.

A napfény káros hatása és a kisgyermek bőrének érzékenysége miatt fokozott figyelmet kell fordítani az erős napsugárzás elleni védekezésre. Ügyelni kell arra, hogy 11 órától - 15 óráig ne érje a gyermekeket közvetlen napsugárzás, használni kell fényvédő krémet, illetve az erős napfénytől a gyermek bőrét védeni kell pl. fejfedővel, pólóval, stb.

Mozgásfejlesztés: a gyermekek veleszületett mozgásigényének kielégítése, a mozgásfejlődés elősegítése, a mai mozgásszegény társadalomban fontos feladata minden bölcsődének. A csecsemő világgal való ismerkedése a mozgásfejlődés előre haladásával tágul ki igazán. Ezért fontos a megfelelő hely és ösztönző eszköz biztosítása, ezen túlmenően a mozgás öröme egy életen át el kell, hogy kísérje az embert. A mai rohanó életben a testmozgás felnőtt korban háttérbe szorul. Meggyőződésünk, hogy ezen változtatni lehet akkor, ha a gyermek már korai időszakban megismeri a mozgás örömét. Ennek elősegítése érdekében a játszóudvarokon a nagymozgások fejlesztéséhez fa-mozgásfejlesztő eszközöket biztosítunk. A játszóudvaron figyelembe vesszük az előírásokat, a felületi kialakítást, növényzetet, kerítést, homokozót, pancsolót, játékkészletet illetően. Valamennyi bölcsőde udvaron megvalósulhatott a rugalmas, vízáteresztő gumiburkolat, három bölcsődében sikerült pancsoló medencét biztosítanunk a gyermekek számára. Az udvari és szobai mozgásfejlesztők megfelelő minőségére, biztonságos és változatos használati lehetőségére külön figyelmet fordít valamennyi bölcsőde.

Gyógyszeradás, elsősegélynyújtás:

Lázás, antibiotikummal kezelt gyermek nem járhat bölcsődébe. Egyes nem fertőző betegségben szenvedő gyermeknek (allergia, anyagcsere, epilepszia, stb.), ha szükséges, a háziorvos által előírt gyógyszerét beadhatják a bölcsődében.

Sürgős esetben csak láz- és fájdalomcsillapítót kap a gyermek.

Vitaminkészítmények adagolása a házi- és a bölcsődeorvos javaslatának alapján történik, a szülők írásbeli hozzájárulásával. A szülő arról is írásban nyilatkozik, hogy a gyermeknek van-e gyógyszerérzékenysége.

Minden esetben a bölcsődeorvos állítja össze a bölcsőde gyógyszerkészletét, melyben kell, hogy szerepeljenek lázcsillapítók, görcsoldók, allergia elleni szerek. Minden bölcsődében kell lennie mentődoboznak. Az elsősegélydoboz felszerelése előírás szerinti. A férőhelyszámnak megfelelő szabvány mentődobozt -MSZ 13 553- hozzáférhető helyen kell tárolni.

Minden bölcsődében 2 fő tanfolyamon képzett elsősegélynyújtó munkatárs dolgozik, akiknek rendszeres továbbképzéséről is gondoskodunk.

3. Alapellátáson túli családi nevelést támogató szolgáltatások

Intézményünknek lehetősége van - külön díjazás ellenében - alapellátáson túli szolgáltatást nyújtani a családok számára, ha erre igény van, illetve a szükséges feltételek teljesülnek.

Játzócsoporth, gyermekfelügyelet szolgáltatás:

Külön kialakított játzócsoporthban a gyermekeket szülőkkel együtt fogadhatják, abból a célból, hogy a szülők gyermekeikkel, a gyermekek hasonló korú gyermekekkel együtt játszhasanak a bölcsőde által megteremtett kedvező feltételek között.

Ha a gyermek már beszokott a játzócsoporthba, a szülő néhány órára egyedül is hagyhatja, rábízhatja a szakemberre, ha ügyeit intézi, vagy bármilyen elfoglaltsága adódik, amit gyermeke nélkül szeretne elintézni.

4. Területi szakmai látogatások, szakmai konzultáció

A területi látogatásokat az intézményvezető, szaktanácsadó és egy-egy bölcsődevezető végzi. A megfigyelések eredménye, a tapasztalatok minden esetben az adott bölcsődevezetővel, és a kisgyermeknevelőkkel megbeszélésre kerül. A megfigyelésekről jegyzőkönyv készül. A szaktanácsadó egész évben folyamatosan jelen van a gyermekcsoportokban, segíti a kisgyermeknevelők, bölcsődevezetők munkáját.

A rendszeresen történő megfigyeléseken túl, szükség szerint, szaktanácsadó vagy a bölcsődevezető kérésére ismételt látogatásra is lehetőség van, a szakmai konzultáció folyamatosan biztosított.

5. Kapcsolattartás szakterületekkel, társszakmákkal

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődék - egymás kompetencia határainak kölcsönös tiszteletben tartásával - együttműködnek mindazokkal, akik a családoknak nyújtott szolgáltatások és ellátások során a gyermekkel vagy családjával kapcsolatba kerülhetnek (*család-és gyermekvédelmi központ, védőnői szolgálat, gyermekorvosok, pedagógiai szakszolgálat, óvodák, a korai fejlesztés szakemberei, gyermekvédelmi szakellátás, gyámhivatal*). A problémás, nehéz szociokulturális háttérrel élő gyermekek élethelyzetének javítása ezen intézményekkel szorosan együttműködve történik.

A bölcsődék törekednek az óvodákkal való hatékony, partneri kapcsolat kialakítására. Lehetőséget biztosítunk szülői értekezletek keretében az óvodavezetőknek intézményük bemutatására, propagálására az óvodai beiratkozást megelőzően. A kisgyermeknevelők és óvónők kölcsönösen látogatják egymás intézményét. Lehetőségük van a leendő óvoda gyermekeknek az óvoda bemutatására, játzó délelőttön fogadják őket kisgyermeknevelői kísérettel.

6. Dokumentáció

A bölcsődei szakemberek a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezetnek. A dokumentáció vezetésénél fontos szempont a tárgyyszerűség, a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok

stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, a folyamatosság.

A dokumentáció vezetéséhez kérni kell a szülő hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőnek meg kell mutatni.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe kell venni.

7. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A bölcsődei ellátásról, mint szolgáltatásról a lakosság interneten, a helyi médiából és újságból tájékozódhat. Információt kaphat az intézményben folyó munkáról.

Szórólap segítségével is tájékoztatjuk az érdeklődőket „A VI. kerületi bölcsődék szolgáltatásai kisgyermekes családoknak” című kiadványunkkal. Ezekből a szórólapokból társintézményekben, a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatán helyezünk el, hogy kézbe vehessék a szülők.

A bölcsődével kapcsolatba kerülő szülők kapnak egy részletes „Bölcsődei tájékoztató” című füzetet, amely tartalmazza a legfontosabb tudnivalókat a bölcsődei szolgáltatással kapcsolatban.

VII. Humán-erőforrás

1. A közalkalmazotti jogviszony, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létrejötte

Az intézmény az alkalmazottak esetében teljes körűen figyelembe veszi az 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) közalkalmazottakra vonatkozó útmutatásait, továbbá a törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendeletben foglalt irányelveket. Közalkalmazotti jogviszony határozatlan/határozott időre történő kinevezéssel és annak elfogadásával jön létre. A kinevezést és annak elfogadását írásba kell foglalni. A jogviszony létrejöttekor az alkalmazott tájékoztatást kap arról, hogy milyen munkakörben, milyen feltételekkel és milyen mértékű illetménnyel kerül foglalkoztatásra. A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat az egyes bölcsődék helyi szakmai programja tartalmazza.

Megüresedett álláshelyet pályázat útján lehet betölteni.

A szakmai követelményekre tekintettel intézményünkben a Kjt. által meghatározott gyakornoki rendszer működik, melynek részletes tartalmát, a gyakornok és a segítő kötelezettségeit, a számonkérés feltételeit, valamint az értékelés, köztük a minősítés szabályait külön Gyakornoki szabályzat tartalmazza, melyet az intézmény vezetője készít el.

A bölcsődei ellátást szolgáló munkakörök, létszámok:

- Intézményvezető 1 fő
- Bölcsődei részlegvezető 4 fő

• Szaktanácsadó	1 fő
• Kisgyermeknevelő	29 fő
• Élelmezésvezető	1 fő
• Pénzügyi ügyintéző	1 fő
• Gondnok	1 fő
• Munka- és bérügyi előadó	1 fő
• Szakácsnő	2 fő
• Technikai- kisegítő dolgozó	12 fő
• <u>Bölcsődei dajka</u>	<u>8 fő</u>
Összesen:	61 fő
• Bölcsődeorvos	3 fő (állományon kívül)

2. Képzés, továbbképzés elősegítése, biztosítása, támogatása

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakemberek úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képzik, továbbképzik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. Ezért kiemelt feladatnak tekintjük a továbbképzések szervezését, támogatását, az önképzés elősegítését.

A 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet szabályozza a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételét. A 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet pedig a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzését határozza meg. A rendeletek értelmében a nyilvántartásba vett szakképzett alkalmazottnak meghatározott számú kreditpontot kell gyűjtenie a 6 éves képzési ciklus alatt. A középfokú végzettséggel rendelkező szakdolgozó 60 pont, míg a felsőfokú végzettségű szakember 80 kreditpont teljesítésére kötelezett.

20/2017. (IX. 18.) EMMI rendelet értelmében a bölcsődei dajka munkakörben dolgozó munkavállalónak vizsgával záruló 100 órás képzésen kell részt vennie.

25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet határozza meg, hogy a vezetői megbízással rendelkező, intézményvezetőnek és bölcsődevezetőnek alap és mesterképzésen kell részt vennie. Az alapozó képzést, a kinevezést követő egy éven belül teljesíteni kell, majd az alapozó képzés teljesítésének időpontjától számított két éven belül, majd ezt követően két évente megújító képzést kell teljesítenie.

Fontos feladat az ezzel kapcsolatos tervezési, szervezési, koordinációs, jelentési feladatok zökkenőmentes, jól szervezett ellátása.

Gyakornoki idő kikötése: Az E-H fizetési osztályba sorolt közalkalmazott esetében kötelező, ha nem rendelkezik a munkaköréhez szükséges iskolai végzettséget és szakképzettséget, szakképesítést igénylő, a három évet meghaladó időtartamú szakmai gyakorlattal. A gyakornoki idő E fizetési osztályba tartozó kisgyermeknevelő esetében két év.

Az intézmény két telephelye, a 3. sz. és a 4. sz. Bölcsőde gyakorlati helyet biztosít a kisgyermeknevelői képzésben részt vevő tanulóknak. A gyakorlati képzést a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara engedélyezte, nyilvántartásba vette. A gyakorlatot végzőkkel 2 fő, tereptanári végzettséggel rendelkező bölcsődevezető foglalkozik. A gyakorlat elvégzéséhez az intézményvezető engedélye szükséges.

VIII. A szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék ISO 9001 szerint minőségirányítási rendszert működtet. A rendszer lehetővé teszi a folyamatos ellenőrzéseket, rögzíti a szakmai és egyéb tevékenységek munkafolyamatait, vizsgálja az eltérések okát, a helyesbítő tevékenységeket és a fejlesztési lehetőségeket.

A szolgáltatást igénybe vevők elégedettségének mérésére kérdőíveket használunk:

- Szülői kérdőív: a bölcsőde megkezdésekor tölti ki a szülő. A kérdésekre adott válaszokból megtudjuk, hogy miért választották a bölcsődei ellátást, mit várnak a szolgáltatástól.
- Óvodai kérdőív: a bölcsődei ellátás megszűnésekor tölti ki a szülő. A kérdésekre adott válaszokból megtudjuk, hogy elégedett volt-e a szülő gyermeke ellátásával.

A kérdőíveket vezetői értekezleten a bölcsődevezetőkkel kiértékeljük. A pozitívumokra támaszkodunk, a negatívumok helyesbítésére megoldási lehetőségeket dolgozunk ki. A bölcsődevezetők a kisgyermeknevelői értekezleten megbeszélik a kérdőívek kiértékelését a kisgyermeknevelőkkel, átbeszélik a felmerült problémák helyesbítő tevékenységét és visszaellenőrzik azt.

A szakmai munkát az intézményvezető a nevelési-gondozási év folyamán két alkalommal ellenőrzi. A szakmai programok megvalósulásáról a bölcsődevezetők a nevelési-gondozási év végén beszámolót készítenek.

Bízunk benne, hogy a bölcsődei szakmai program segíteni fog abban, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson a sokszínű bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. A bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét.

Budapest, 2017. október 19.

Horváth Zoltánné
Horváth Zoltánné
intézményvezető

MELLÉKLETEK

Terézvárosi Egyesített Bölcsődék

1. sz. Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2017.

Tartalom

I. Bevezetés.....	3
A szakmai program célja	3
Minőségpolitikánk.....	3
II. Az 1. sz. Bölcsőde adatai	3
III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása	5
A bölcsőde általános működési elvei:	6
A bölcsőde funkcionális felépítése	7
A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:	7
Szülői Érdek-képviselői Fórum:.....	8
Továbbképzések:.....	8
Házi továbbképzés, önképzés:	8
Humán-erőforrás:.....	8
IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere.....	9
Kapcsolat a szülőkkal:.....	9
Kapcsolat más intézményekkel:.....	10
Média jelenlét.....	10
V. A bölcsőde sajátos feladatai.....	10
Gyermekevédelem a bölcsődében:.....	10
Egészségmegőrzés, prevenció:	10
Hagyományok, rendezvények, ünnepek:	11
VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere.....	12

I. Bevezetés

A szakmai program célja

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék alapprogramját kiegészítve, meghatározza a telephely adekvát szolgáltatás nyújtását, a bölcsődénkre járó gyermekek fejlődésének segítségét, a szakmai munka ellátásához az alapprogram célkitűzéseivel összhangban.

A jogszabályi háttér megegyezik az alapprogramban leírtakkal.

Minőségpolitikánk

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembe vevő biztonságos, szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Egységes bölcsőde kultúra kialakítása, amelyben még több figyelmet tudunk szentelni a gyermekek egyéniségének, a családok támogatásának.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatok szerzésének biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

II. Az 1. sz. Bölcsőde adatai

Fenntartó neve: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata
Székhelye: 1067 Budapest, Eötvös u. 3.

Intézmény neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telephely neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 1 sz. Bölcsőde
Címe: 1062 Budapest, Aradi u.17. II. emelet

Játszóudvara: 1068 Budapest, Szondi u. 91.

A programért felelős neve: Jakab Ferencné
Címe: 1062 Budapest, Aradi u. 17.

Telefon/fax: 06-1-3121-222

E-mail: micimackobolcsi@gmail.com

Jogszabályban meghatározott közfeladata: gyermekek bölcsődei ellátása

Állami feladatként ellátott alaptevékenysége: 889101 Bölcsődei ellátás

Típusa: Napos bölcsőde

Férőhely: 40 fő

Bölcsődeorvos : dr. Nagy Márta / hetente, csütörtök vagy péntek/

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig, 6-18 óráig

Megközelíthetőség:

A bölcsőde az Oktogonhoz közel található. Tömegközlekedéssel, ill. gyalogosan könnyen megközelíthető: 4-6 villamos, földalatti, 73-76 trolibusz.

A parkolás csúcsidőben nehézkes.

Az 1. sz. Bölcsőde bemutatása

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 1. számú Aradi utcai részlege 1982-ben nyitotta meg kapuit, 40 férőhelyes bölcsődéként. Egy bérház 2. emeletén működik, közvetlen kapcsolatos játszóudvarral nem rendelkezik.

A bölcsődénkben 3 csoportszoba fogadja a gyermekeket. Gyermekcsoportonként maximum 12 fő, 2 évesnél idősebb gyermekek csoportjába maximum 14 fő gyermek vehető fel. A csoportokba való felvétel az egyes gyermekek életkora, egyéni fejlettségi szintje alapján történik.

Szakmailag legkedvezőbb a közel azonos korú (3-6 hónapos eltéréssel) és megközelítőleg azonos fejlettségi szintű gyermekekből álló csoport. Az utóbbi években az ún. vegyes csoportok működtetése is szükségessé vált, de igyekszünk úgy elhelyezni a gyermekeket, hogy 1 évnél nagyobb korkülönbség ne legyen az azonos csoportba járó legfiatalabb és legidősebb gyermek között.

Bölcsődénkbe a kerületi lakosság minden rétegéből érkeznek gyermekek. Gyakran kérnek férőhelyet a Terézvárosi Család- és Gyermejjóléti Központ munkatársai, a gyermekek szociális körülményeire való tekintettel, sok a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek /kb. 30 %/.

Játszócsoportjaink közül kettő tágas, világos, 59 nm alapterületű, egy pedig viszonylag kisebb szoba, 32 nm. A két nagyszobához közvetlenül kapcsolódik a fürdőszoba, ez nagyban hozzájárul a gyermekek önállósági törekvéseinek gyakorlásához, míg a tipegők az átadón keresztül tudják megközelíteni a fürdőszobájukat.

Minden játszócsoport játékokkal jól felszerelt, modern, berendezése korszerű, a játékkészlet igazodik a gyermekek életkorához, fejlettségéhez, mennyisége, minősége megfelelő. Szabad levegőn való altatásra nincs lehetőségünk.

Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői, ellátási szükségletei:

A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülők kezdeményezik, de javaslatot tehet a gyermek védőnője, gyermekorvos, a Terézvárosi Család- és Gyermekegészségügyi Központ, a gyámhivatal.

Bölcsődénkbe a Terézvárosban lakó vagy tartózkodó, intézményes napközbeni ellátásra jogosult a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, tovább gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. Az intézménybe való felvételt az intézményvezetőnél lehet kérni. A felvételt követően a szülő a kézhez kapott felvételi értesítővel jön hozzánk. A bölcsődénkbe külső kerületekből is fogadhatunk gyermekeket, az intézményi engedélyezett férőhelyszám 15%-áig, az üres férőhelyekre.

Intézményünkbe felveszünk sajátos nevelési igényű, *illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermekeket. A bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása, a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján.* A gyermekek napközbeni ellátása terén az önkormányzat biztosítja a bölcsődei ellátást, a törvény szerinti kedvezményeket.

A fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási idő: 6-18 óráig.

A szülő joga a szabad intézményválasztás.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,
- ha nem érett az óvodai nevelésre testi vagy szellemi fejlettsége alapján, akkor a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig tovább nevelhető - gondozható a bölcsődében,
- a nevelési év során, a szülő vagy törvényes képviselője bejelentése, kérése alapján,
- *sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermek esetében,* ha a próbaidő letelte után az a döntés születik, hogy nem nevelhető-gondozható bölcsődében.

III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása

A saját program készítésénél átvesszük az alapprogram egyes elemeit, bár cél a sajátos arculat kialakítása, de vannak olyan nevelés-gondozási elvek, amelyet minden bölcsődének be kell tartania munkája során.

- A gyermekek folyamatos napirendje és a jól szervezett gondozási munka a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja.
- Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.

A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben.

A bölcsőde adottságaiból eredő hátrányokat igyekszünk előnnyé kovácsolni.
A kerület többi bölcsődéjével összehasonlítva, mi az év nagyobb részét a bölcsőde épületében vagyunk kénytelenek eltölteni, így elsősorban, a nagycsoportban nagy hangsúlyt kap a tevékenység-felkínálás. A kreatív, kézműves tevékenységek révén tudjuk gyermekeink mindennapjait változatossá, színessé, tartalmassá tenni. Remek lehetőség ez az információk átadására.

Nevelési-gondozási céljainkat elsősorban a szakmai követelmények határozzák meg, de nem hagyhatjuk figyelmen kívül az életünkben bekövetkező változásokat sem. Teljesítmény-centrikus világunk tükröződik a szülők elvárásaiban. Míg régebben „csak” játszani hozták gyermekeiket a bölcsődébe, ma már igénylik a mindennapos „foglalkozásokat”, előtérbe került a gyermekek célzott tanítása, fejlesztése iránti igény. Kézzelfogható eredményeket várnak, amit a kézműves munkák, versek, énekek mennyiségéből mérnek le.

Ennek az igénynek igyekszünk eleget tenni úgy, hogy közben maximálisan figyelembe vesszük a szakmai irányelveket, a korosztály jellemzőit, igényeit, szükségleteit.

A játék tevékenységbe ágyazott fejlesztés során a kisgyermeknevelők igyekeznek minél több információt átadni a gyermek fejlettségének megfelelően.

A cél az, hogy a bölcsődés éveik végére megszerezzék azokat a képességeket és készségeket, amelyek az óvodás éveiket kellően megalapozzák.

A bölcsőde általános működési elvei:

- Nyitottság
- Együttműködés
- Komplex szemlélet
- Titoktartási kötelezettség

Szakmai munkánk célja a legkorszerűbb gondozási - nevelési elvek alkalmazása. Szeretnénk az igényeket lehetőségeinkhez mérten maximálisan kielégíteni az ellátási területünkön.

Szakmai igényességünk, a társadalmi elvárások megkövetelik a minőség fontosságát, ebből adódóan alapelveink:

- a napi ellátási feladatok magas színvonalú megvalósítása,
- a kisgyermeknevelők nyitottak, igényesek, biztonságot nyújtó személyiségek legyenek,
- a tárgyi feltételek biztosításával a csoportok élete biztonságos, derűs, otthonos, hangulatos, egyben a koruknak megfelelő, fejlesztő legyen,
- a gondozási egységek, a játszókert célszerűen szolgálják a gondozás, nevelés, játszás feltételeit,
- a helyes nevelési-gondozási követelmények betartása,
- a napirenden belül elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a gyermek számára,
- a gyermek és szülő elégedettsége,
- a szakmai tudás alkalmazása,
- a biztonságos, inger gazdag környezet megteremtése.

A bölcsőde funkcionális felépítése

Férőhelyek száma: 40 fő (3 csoport)

Gondozási egységekről nem beszélhetünk a bölcsőde lakóépületbe integráltsága miatt.

Bölcsődei csoportok

- Katica csoport – felvehető gyermeklétszám 14 fő,
- Pillangó csoport – felvehető gyermeklétszám 12 fő,
- Süni csoport – felvehető gyermeklétszám 14 fő.

A bölcsőde helyiségei:

A gyermekek által használt helyiségek

- A bölcsőde 3 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A csoportszobák egymásba nyithatóak. A két szélső csoportszoba közvetlen fürdőszoba kapcsolattal rendelkezik, ami segíti a csoportba járó 2-3 éves korú gyermekeinek az önállósodását. A középső csoportnak nincs közvetlen kapcsolata fürdőszobával, az ide járó 20 hetes - 2 éves korú gyermekek még nagyfokú segítségre szorulnak, ezért ők mindig kisgyermeknevelői segítséggel jutnak el a fürdőszobába, a gyermeköltözőn keresztül.
- A gyermeköltözők zárható szekrényekkel felszereltek.
- Tálalókonyhánkon korszerű eszközökben, az életkornak és az egyéni szükségleteknek megfelelően kerül előkészítésre a gyermekek étkezése.
- Só-szoba – az őszi, téli, kora tavaszi időszakban rendszeresen használjuk.
- Közlekedő folyosók, amik a gyermekek által készített „alkotásokkal” vannak díszítve.

Egyéb helyiségek

- bölcsődevezetői iroda
- folyosók
- étkező-személyzeti
- személyzeti öltöző, mosdó, zuhanyzó
- vendégmosdó
- raktárak
- mosókonyha-vasalószoba

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- a szakképesítésre vonatkozó 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglaltak szerinti megfelelés
- nyilatkozat a Gyvt. 15. § (8) bekezdésnek megfelelően
- a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 7. § szerinti nyilvántartásba vétel
- Közalkalmazotti Tanács
- BDDSZ

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A képzési ciklus 6 év.

Szülői Érdek-képviselői Fórum:

Az intézményben **Érdekképviselői Fórum** működik.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Továbbképzések:

Az intézmény a tanulásban, továbbképzésben azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesítés megszerzése.

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres. A bölcsődevezető éves továbbképzési tervet készít, mely tartalmazza a tárgyévben kötelező továbbképzésen résztvevők, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

Házi továbbképzés, önképzés:

Házi továbbképzés folyamatos, témája az aktuális szakmai előírások feldolgozása, a már kiadott módszertani levelek átisméltése, konferenciákon, előadásokon hallottak átbeszélése, esetelemzés, szituációs játékok, önismereti és csapatépítő megbeszélések, stb.

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat, értelmező kiadványokat, az internet használatának lehetőségét, valamint szakmai kiskönyvtárat.

Humán-erőforrás:

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő látja el, míg a típegőcsoport gyermekeit 3 szakképzett kisgyermeknevelő, ezt az udvaroztatás indokolja, mert a legkisebbekkel mindig bent marad a bölcsődében egy kisgyermeknevelő. Munkájukat csoportonként egy technikai munkatárs segíti.

A bölcsődei kisgyermeknevelők a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet mellékletében feltüntetett szakképzettséggel rendelkeznek.

A telephelyen dolgozók összetétele:

- Bölcsődevezető 1 fő,

- Bölcsődevezető-helyettes/kisgy. nev. 1 fő (csoportban dolgozik),
- Kisgyermeknevelők 6 fő,
- *Bölcsődei dajka* 2 fő,
- *Tálalókonyhai konyhalány* 1 fő,

A bölcsődénkben folyó szakmai munka magas elvárásoknak felel meg.

Bölcsődei orvosi ellátás:

Bölcsődénk gyermekorvosa heti egy alkalommal látogat el hozzánk. Csütörtök délután vagy péntek délelőtt vizsgálja meg gyermekünket, ill. figyelemmel kíséri fejlődésüket.

IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Kapcsolat a szülőkkel:

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermek áll. Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja.

A nevelési tapasztalatokat kölcsönösen ki kell cserélni.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek- új szülők részére, egyéb esetekben
- Szülőcsoportos beszélgetések – a csoportot érintő témákban
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Üzenő füzet
- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények
- Telefon, e-mail

Fontos a szülők tájékoztatása gyermekük bölcsődei életével kapcsolatban. Ha a szülő igényli, kaphat nevelési tanácsokat, kéréseiket lehetőségeinktől függően teljesítjük.

Törekszünk a családokkal aktívan együttműködni, őket támogatva részt venni a gyermekek személyiségének formálásában. Az üzenőfüzet lehetőséget ad a rendszeres tájékoztatásra a gyermek fejlődésével kapcsolatban, a bölcsődében történő eseményekről, továbbá a szülők is megoszthatják meglátásaikat, gyermekükkel, a bölcsődei élettel kapcsolatban.

Kapcsolat más intézményekkel:

- Bölcsődénk a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék telephelye. Ebből következik, hogy a kapcsolat szoros, folyamatos és sokrétű az Egyesített Bölcsődével és a tagbölcsődékkel
- Bölcsődénk tagja a Terézvárosi Család-és Gyermekjóléti Központ által fenntartott jelzőrendszernek, velük a team-megbeszélések is rendszeresek
- Magyar Bölcsődék Országos Egyesületének vezetőjével
- Bölcsődei Szakszervezettel
- Kerületi óvodák

Média jelenlét

Gyermekprogramok, családi napok alkalmával szívesen megmutatjuk intézményünk arculatát. A gyermekekről a különböző pályázati kötelezettségek miatt fotók, felvételek készülnek, amelyeket kizárólag hivatalos helyeken megvalósulási dokumentációként használunk fel.

A kerületben működő média kommunikációs tevékenységében preferáljuk rendezvényeinket, melyekhez a szülők nyilatkozhatnak beleegyezésükről.

V. A bölcsőde sajátos feladatai

Gyermekvédelem a bölcsődében:

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény szabályozza. A törvény hatályba lépésével létrejöttek a gyermekvédelem intézményei és a szakellátás. A bölcsőde a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja.

A bölcsődében egy kisgyermeknevelő gyermekvédelmi felelősként is dolgozik.

Feladatai:

- A veszélyeztetettség felismerése és jelzése.
- A gyermekbántalmazás jeleinek felismerése, jelzése.
- A családtámogatási formák megismertetése.
- Kapcsolattartás a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervekkel, hatóságokkal.

Tevékenysége minden esetben dokumentálásra kerül.

Egészségmegőrzés, prevenció:

Fontos feladatunk az egészségvédelem, egészségnevelés, környezetvédelem, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése.

Só-szoba:

Gyermekeink egészségének megőrzése érdekében 2011-ben a bölcsődénk területén egy kis só-szobát alakítottak ki számunkra, ahol aktív játék mellett lehet belelegezni a jótékony sós levegőt.

A gyermekek immunrendszerének erősítése, az ellenálló képességük növelése érdekében vezettük be ezt a szolgáltatást.

Levegőztetés, nagymozgások fejlesztése:

A szabad levegőn való tartózkodást áprilistól szeptemberig a bölcsődétől távolabb, a Szondi u. 91. szám alatti játszóudvaron biztosítjuk, ahová biztonsági ülésel ellátott kisbusszal szállítjuk a gyerekeket. Heti 3 napon tudjuk ezt biztosítani gyermekeinknek, ha az időjárás is megfelelő, napi 2 órát töltünk a szabadban. A napfény káros hatása és a kisgyermek bőrének érzékenysége miatt fokozott figyelmet kell fordítanunk az erős napsugárzás elleni védekezésre. Ügyelünk arra, hogy ne érje a gyermekeket közvetlen napsugárzás, használunk fényvédő krémet, napernyőt, illetve az erős napfénytől a gyermek bőrét védjük pl. fejfedővel, pólóval stb.

Az udvarunk két részre osztható, az egyik része a biztonságtechnikai követelményeknek (78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet valamint MSZ EN 1126-(1-7): 2008 szabvány) megfelelően gumiszőnyeg borítású, itt találhatóak a nagymozgásos játékszerek: a csúszda, két favonat, homokozó, itt lehet biztonsággal motorozni, ugráló labdázni. Az udvar másik felén, egy kisebb dombon egy védett platánfa áll, ennek környéke füves, homokos. Ezt a területet is nagyon szeretik gyermekeink, élmény leszaladni a dombról, gyakran találunk kis virágot, csigát, katicabogarat. Értékeljük és örülünk ennek a természetes területnek itt a belváros szívében!

A téli időszakban is nyitott ablaknál mindennap lehetőséget kapnak a gyermekeink a nagymozgások gyakorlására, energiáik levezetésére. A szabályok betartása mellett, szabad a szobákban motorozni, ugráló labdázni, libikózáni. A különféle Wesco elemekből / lágy hullám, lépcső, hasáb, alagút/ összeállított pályán pedig változatos mozgásfajtákat gyakorolhatnak a gyerekek, a legkisebbek is, ki-ki a maga fejlettségi szintjén, négykézláb, sétálva, szaladva. Különböző egyensúlyfejlesztő játékaink - tölcser, érzékelő ösvény, folyami kövek - is mindig elérhetőek a gyerekek számára.

Élelmezés:

A gyermekek élelmezését a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Központi Konyhája biztosítja. Az étrend összeállításánál figyelembe veszik a korszerű táplálkozási elveket, mennyiségi és minőségi ajánlásokat. Az étlaptervezet közös munka eredménye, melyben részt vesz az élelmezésvezető, a bölcsőde orvosa és a bölcsődevezető. Az így összeállított étrend biztosítja a gyermekek korának megfelelő korszerű, változatos, tartalmas ételt, amit szívesen fogyasztanak!

Szakorvosi javaslat esetén a táplálék allergiás gyermekeknek is biztosítják az étkezést!

Hagyományok, rendezvények, ünnepek:

Bölcsődénkben minden eseményt igyekszünk emlékeztetéssé tenni.

Megünnepeljük a gyermekek születésnapját és a naptári ünnepekre színes programokat, szervezünk, amikor vendégül látjuk a szülőket, testvéreket, nagyszülőket is. Zenés, mesés előadásokkal, ugráló várral igyekszünk megörvendeztetni a gyermekeket, mely programokhoz anyagi támogatást a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. által nyújtott pályázati forrásból kapunk.

A szülők számára lehetőség van nyílt nap alkalmával játékos délelőttöt eltölteni a csoporton belül gyermekük társaságában, illetve bármelyik délután beülhetnek egy beszélgetésre, tanácskérésre, miközben gyermekük játszik. Jóleső érzés számunkra, hogy visszajárnak a már óvodás gyermekeink, vagy behozzák a kistestvért is megmutatni. Munkánk és az együtt eltöltött idő elismerése, ha a kisebbik gyermeküket is ránk bízják. Zenés, beszélgetős uzsonna keretében búcsúztatjuk el óvodába távozó gyermekeinket.

VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere

Bölcsődénkben minőségbiztosítási programot működtetünk, melynek keretében vizsgáljuk a szülők elégedettségét. Bölcsődébe kerüléskor minden új szülő véleményét kikérjük, miért választották bölcsődénket, illetve az óvodába készülő gyermekeink szüleit is megkérjük, véleményezzék az eltelt időszak tapasztalatait.

A vélemény, javaslatétel név nélkül, kérdőív kitöltésének segítségével történik.

A véleményeket az intézményvezető összesíti, a javításra javasolt teendőket átbeszéljük a vezetői értekezleten, majd munkatársi értekezleten is. A problémák javítására törekedve közösen megoldást keresünk. A szakmai program teljesüléséről a nevelési-gondozási év végén beszámoló készül.

Bízunk benne, hogy a bölcsődei szakmai program segíteni fog abban, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson a sokszínű bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. A bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét.

Budapest, 2017. október 17.

Jakab Ferenc
Jakab Ferencné
bölcsődevezető

TERÉZVÁROSI
EGYESÍTETT BÖLCSŐDÉK
1. sz. BÖLCSŐDE
1062 Bp., Aradi u. 17.

Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
2. sz. Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2017. év

Tartalom

I. Bevezetés.....	3
A szakmai program célja.....	3
Minőségpolitika	3
II. A 2. sz. Bölcsőde adatai	3
III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása	5
A bölcsőde általános működési elvei:	7
A bölcsőde funkcionális felépítése	8
A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:	8
Szülői Érdekképviseleti Fórum:.....	9
Továbbképzések:.....	9
Házi továbbképzés, önképzés:	9
Humán-erőforrás:.....	9
IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere.....	10
Kapcsolat a szülőkkel:.....	10
Kapcsolat más intézményekkel:.....	11
Média:	11
V. A bölcsőde sajátos feladatai.....	11
Gyermekevédelem a bölcsődében:.....	11
Egészségmegőrzés, prevenció:	12

I. Bevezetés

A szakmai program célja

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék alapprogramját kiegészítve, meghatározza a telephely adekvát szolgáltatás nyújtását, a bölcsődénkbe járó gyermekek fejlődésének segítését, a szakmai munka ellátásához az alapprogram célkitűzéseivel összhangban.

A jogszabályi háttér megegyezik az alapprogramban leírtakkal.

Minőségpolitika

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos, szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Egységes bölcsőde kultúra kialakítása, amelyben még több figyelmet tudunk szentelni a gyermekek egyéniségének, a családok támogatásának.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatok szerzésének biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

II. A 2. sz. Bölcsőde adatai

Fenntartó neve: Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzata
Székhelye: 1067 Budapest, Eötvös u. 3.

Intézmény neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telephely neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 2. sz. Bölcsőde
Címe: 1068 Budapest, Szondi u. 88.

A programért felelős neve: Németh Éva
Címe: 1068 Budapest, Szondi u. 88.

Telefon/fax: 06-1-312-50-68
E-mail: csemetelak@gmail.com

Jogszabályban meghatározott közfeladata: gyermekek bölcsődei ellátása

Állami feladatként ellátott alaptevékenysége: 889101 Bölcsődei ellátás

Típusa: Napos bölcsőde

Férőhely: 40 fő

Bölcsődeorvos: dr. Rendek Mária

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig, 6-18 óráig

Szünetek: Nyári zárás: 4 hét - szükség esetén ügyeletet biztosítunk.

Téli zárás: Karácsony és Újév közötti munkanapok.

Bölcsődék napja: minden év április 21. – nevelés nélküli munkanap.

Megközelíthetőség:

- Tömegközlekedési eszközzel: 72, 75,79-es trolibusz,
20E, 30, 30A, 105-ös autóbusz,
Földalatti
- Gépkocsival: a parkolás nehezített, költséggel jár.
- Gyalogosan, bármely irányból.

A 2. sz. Bölcsőde bemutatása

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 2. számú Bölcsőde, Budapest Főváros Terézvárosi Egyesített Bölcsődék tagintézményeként látja el feladatát.

Intézményünk a kerületben elsőként, 1948-ban nyitotta meg kapuit, egy bérház magas földszintjén. 2012. – évben a bölcsőde helyiségeinek teljes átalakítása, modernizálása történt meg. A bölcsőde tágasabb, új külsőt kapott, ami jobban megfelel a kor követelményeinek.

Tömegközlekedéssel, vagy akár gyalogosan is, jól megközelíthető.

Az intézmény 40 férőhellyel, három, közvetlen fürdőszoba kapcsolattal rendelkező csoporttal /Katica 12, Pillangó 14, Süni 14 létszám/, reggel 6 órától este 18 óráig tart nyitva.

A csoportszobák nagy alapterülettel rendelkeznek, világos, otthonos berendezéssel várják a gyermekeket. A játékkészlet összeállításánál a módszertani levélben leírtak, előírtakat vettük figyelembe. A beszerzésnél ügyelünk arra, hogy a kínálat változatos, sokszínű tevékenységhez adjon lehetőséget.

A levegőztetést, a nagymozgást igénylő játék lehetőségét, a nagy alapterületű, ütődéscsökkentő gumiburkolattal fedett, homokozóval, pancsolóval, telepített – a biztonságtechnikai követelményeknek, 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet, valamint MSZ EN 1126-(1-7):2008 szabvány előírásának megfelelő - mozgásfejlesztő eszközzel ellátott játszódudvar biztosítja.

A gyermekek a bölcsődében eltöltött időben, saját ruhában vannak, ágyneműt, törölközőt, asztalterítőt a bölcsőde biztosítja. A felsorolt textíliák tisztántartása, tisztítása a bölcsődénkben történik. A gyermekek váltó ruháinak tárolására, a csoportokhoz tartozó átadó helyiségekben felszerelt, jellel ellátott, zárható szekrényke áll rendelkezésre.

Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői, ellátási szükségletei

A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét kezdeményezheti:

- a szülő,
- védőnő,
- gyermekorvos,
- Terézvárosi Család- és Gyermejkölési Központ,
- gyámhivatal.

Bölcsődénkbe a Terézvárosban lakó vagy tartózkodó, intézményes napközbeni ellátásra jogosult a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-ig vehető fel, amelyben a gyermek a 3. életévét betölti. Ha a gyermek a 3. életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, tovább gondozható 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az intézménybe való felvételt az intézményvezetőnél lehet kérni, egész évben. A felvételt követően a szülő a kézhez kapott felvételi értesítővel jön hozzánk. A bölcsődénkbe külső kerületekből is fogadhatunk gyermekeket, az intézményi engedélyezett férőhelyszám 15 %-áig, az üres férőhelyekre.

Intézményünkbe felvesszünk sajátos nevelési igényű, *illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermekeket. A bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása, a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján.* A gyermekek napközbeni ellátása terén a fenntartó biztosítja a bölcsődei ellátást, a törvény szerinti kedvezményeket.

A szülő joga a szabad intézményválasztás.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei gondozási év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte,
- ha a gyermek nem érett az óvodai nevelésre testi, szellemi fejlettsége alapján, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig,
- a nevelési év során a szülő vagy törvényes képviselőjének kérése alapján,
- *sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermek esetében, ha a próbaidő letelte után az a döntés születik, hogy nem nevelhető-gondozható bölcsődében.*

III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása

A saját program készítésénél az alapprogram egyes elemei átemelésre kerültek, ugyan a cél a sajátos arculat kialakítása, de vannak olyan nevelés-gondozási elvek, amelyet minden bölcsődének be kell tartania munkája során.

- A gyermekek folyamatos napirendje és a jól szervezett gondozási munka a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja.
- Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.

A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése. A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben.

Céljaink:

Az elmúlt évek bölcsődei felvételi kérelmeinek kiértékelése alapján, bölcsődénkbe többnyire nagycsaládosok, „hátrányos” helyzetben lévő szülők kérik gyermekeik részére a felvételt, ezért fokozottan kiemelt figyelmet fordítunk a szülőkkel történő kapcsolattartásra, munkánk során kiemelt hangsúlyt kap, a tolerancia, az egymás kölcsönös elfogadása, az esélyegyenlőség érvényesítése. A nehéz helyzetű családok gyermekeinek felzárkóztatása, fejlődésük fokozott figyelemmel követése. Hátrányos helyzetről beszélünk ugyan, de erről hivatalos igazolása csak elvétve van a szülők kezében. Azonban a családlátogatások során a család nem tudja véka alá rejteni a szegényes berendezést, a játékok hiányát.

Több család gyermekét a családok átmeneti otthonából fogadjuk, ami nem igazán ideális hely egy kisgyermekes család számára. Bölcsődei programjainkkal ezen családoknak igyekszünk élményt nyújtani, a közös élmények segítik a családon belüli kapcsolatok alakulását, a feszültségek oldását. A családokkal történő közvetlen kapcsolattartás módja, a nyílt és családi napok megtartása. Fontosnak tartjuk, hogy a bölcsődében eltöltött időszak mindenki – gyermekek, szülei, részére- maradandó, pozitív élménnyel fűszerezett legyen.

Bölcsődénkben dolgozó szakemberek, valamint a kisegítő személyzet nem csak üres frázisnak tekinti a „tárt karokkal, nyitott kapukkal” szlogenjét, hanem az év mindennapján a gyakorlatban is meg tapasztalható.

Bölcsődénkben folyó szakmai munka legjobban – minden magyarázat nélkül - Galilei szavaival foglalható össze. Ezek szerint:

„Egy embert nem taníthatsz meg semmire, csupán segíthetsz neki, hogy maga fedezze fel a dolgokat.”

Az idézett mondat egybecseng Montessori Mária által kidolgozott nevelési módszerrel, amit bölcsődénk kisgyermeknevelői munkájuk során alkalmaznak:

„Arra taníts, hogy önálló lehessen, hogy büszke lehessen magamra! Hogy elgondolkozzam rajta, hogy képessé váljak rá, hogy eldönthessem, hogy véghezvigyem. Én magam! Mert ez az út vezet el a gyermeki lét végső céljához, a boldog felnőttiséghez.”

Bölcsődénkben folyó szakmai munka magas elvárásoknak felel meg. A szakmai elvárások színvonaláért direkt és indirekt módon, minden feltétel adott a bölcsődei ellátást igénybevevő gyermekek megismerési tevékenységének fejlődéséhez, fejlesztéséhez.

A bölcsődénkben, az ellátásában részesülő gyermekekre nem tekintünk „kis-óvodásokként”, így az elkészült programban sem találhatóak „kötelező” foglalkozások.

A tevékenység felkínálások alkalmával, minden gyermek számára elérhetővé tesszük, a különböző képzőművészeti technikák megismerését, használatuk elsajátításának lehetőségét, amivel a gyermekek saját önkifejezését tesszük lehetővé.

Bölcsődénk kiemelt programpontja közé tartozik:

- a bölcsődés kor végére, a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek, fejlettségi szintjüknek megfelelő kommunikációval rendelkezzenek, megfelelő kapcsolatot tudjanak kialakítani felnőttel, gyermekkel egyaránt,
- a gyermekek izlésformálása, a felhasznált irodalom megválasztásával. Bartók szavait idézve „Csak tiszta forrásból” merítünk. A teljesség igénye nélkül: Forrai Katalin, Kodály Zoltán művei, Weöres Sándor, Zelk Zoltán írásai.
- a kulturhigiénés szokások beépítése a mindennapokba: az elsajátított udvariassági, étkezési, viselkedési, magatartási szokások közvetítése, elvárása.
- a választás lehetőségének biztosításával, a gyermek dönteni tudását, önrendelkezését, önállóságát erősítjük.
- kiemelt feladatunk a bölcsődénkbe járó nehéz körülmények között élő gyermekek fejlődésének figyelése, felzárkózásának segítése, az esélyegyenlőség biztosítása.

A bölcsőde általános működési elvei:

- Nyitottság
- Együttműködés
- Komplex szemlélet
- Titoktartási kötelezettség

Szakmai munkánk célja a legkorszerűbb gondozási - nevelési elvek alkalmazása. Szeretnénk az igényeket lehetőségeinkhez mérten maximálisan kielégíteni az ellátási területünkön.

Szakmai igényességünk, a társadalmi elvárások megkövetelik a minőség fontosságát, ebből adódóan alapelveink:

- a napi ellátási feladatok magas színvonalú megvalósítása
- a kisgyermeknevelők nyitottak, igényesek, biztonságot nyújtó személyiségek legyenek
- a tárgyi feltételek biztosításával a csoportok élete biztonságos, derűs, otthonos, hangulatos, egyben a koruknak megfelelő, fejlesztő legyen
- a gondozási egységek, a játszókert célszerűen szolgálják a gondozás, nevelés, játszás feltételeit
- a helyes nevelési-gondozási követelmények betartása
- a napirenden belül elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a gyermek számára
- a gyermek és szülő elégedettsége

- a szakmai tudás alkalmazása
- a biztonságos, inger gazdag környezet megteremtése

A bölcsőde funkcionális felépítése

Férőhelyek száma: 40 fő (3 csoport)

- Gondozási egységekről nem beszélhetünk a bölcsőde lakóépületbe integráltsága miatt.

- Katica csoport – 12 fős gyermekcsoport,
- Pillangó csoport – 14 fős gyermekcsoport,
- Süni csoport – 14 fős gyermekcsoport.

A bölcsőde helyiségei:

A gyermekek által használt helyiségek

- A bölcsőde 3 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A csoportszobák közül kettő egymásba nyitható. A harmadik csoport teljesen külön álló, ezért amikor a kisgyermeknevelő – szabadságolás, betegség miatt – egyedül látja el a csoportot, a csoporthoz tartozó technikai dolgozónak fokozottan kell jelen lennie a csoportban.
- A gyermeköltözők zárható szekrényekkel felszereltek.
- Gyermek fürdőszobák.
- Közlekedő folyosók, amik a gyermekek által készített „alkotásokkal”, illetve a kisgyermeknevelők, szülők, által festett faliképekkel vannak díszítve.

Egyéb helyiségek:

- bölcsődevezetői iroda,
- közlekedő,
- folyosók,
- étkező – a tálalókonyha egy kisebb része,
- személyzeti öltöző és zuhanyzó,
- WC – alkalmazott és vendég,
- raktárak,
- mosó-és vasaló szoba,
- a kerti-házi munkás részére öltöző, zuhanyzóval,
- pince, kazánhelyiség.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- a szakképesítésre vonatkozó 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglalt előírásoknak való megfelelés
- nyilatkozat a Gyvt. 15. § (8) bekezdésnek megfelelően
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 7. § szerinti nyilvántartásba vétel
- Közalkalmazotti Tanács
- BDDSZ

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A képzési ciklus 6 év.

Szülői Érdekképviseleti Fórum:

Az intézményben **Érdekképviseleti Fórum** működik.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Továbbképzések:

Az intézmény a tanulásban, továbbképzésben azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesítés, illetve a kredit pontok megszerzése.

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres. A bölcsődevezető éves továbbképzési tervet készít, mely tartalmazza a tárgyévben kötelező továbbképzésen résztvevők, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

Házi továbbképzés, önképzés:

Házi továbbképzés folyamatos, témája az aktuális szakmai előírások feldolgozása, a már kiadott módszertani levelek átvizsgálása, konferenciákon, előadásokon hallottak átbeszélése, esetelemzés, szituációs játékok, önismereti és csapatépítő megbeszélések, stb. A házi továbbképzésre általában egy kisgyermeknevelő készül fel, az előre megkapott témából.

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat, értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, valamint szakmai kiskönyvtárat.

Humán-erőforrás:

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő látja el. A bölcsődei kisgyermeknevelők a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet mellékletében feltüntetett szakképzettséggel rendelkeznek.

A telephelyen dolgozók összetétele:

- Bölcsődevezető 1 fő,

- Bölcsődevezető helyettes/szaktanácsadó 1 fő,
- Kisgyermeknevelők 6 fő,
- *Bölcsődei dajka* 2 fő,
- *Tálalókonyhai konyhalány* 1 fő,
- Kerti-házimunkás 1 fő.

A bölcsődénkben folyó szakmai munka magas elvárásoknak felel meg.

Bölcsőde orvosi ellátás:

Bölcsődénk gyermekorvosa, heti egy alkalommal látogat el hozzánk. Elvégzi a gyermekek statusz vizsgálatát, ill. figyelemmel kíséri fejlődésüket. Eltérő fejlődés esetén, az üzenő füzetbe történő beírással tájékoztatja a szülőt a megfigyeléséről, és kapcsolatfelvételt javasol a család saját gyermek háziorvosával, aki további szakorvosi vizsgálatokra irányítja tovább a gyermeket. A vizsgálatok után követése folyamatos a bölcsődeorvos részéről.

IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Kapcsolat a szülőkkel:

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermek áll. Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja. A szülő már az első látogatás alkalmával benyomásokat szerez a bölcsődéről, ez alapján dönti el, hogy a kerület melyik bölcsődéjét választja.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek- új szülők részére, óvodába készülő gyermekek szülei részére, meghívott óvónő mutatja be óvodáját, tájékoztatja a szülőket az óvodai életéről, egyéb esetekben
- Szülőcsoportos beszélgetések – a csoportot érintő témákban
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Üzenő füzet
- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények
- Telefon, e-mail

Fontos a szülők tájékoztatása gyermekük bölcsődei életével kapcsolatban. Ha a szülő igényli, kaphat nevelési tanácsokat, kéréseiket, lehetőségeinktől függően teljesítjük.

Törekszünk a családokkal aktívan együttműködni, őket támogatva részt venni a gyermekek személyiségének formálásában. Az üzenő füzet lehetőséget ad a rendszeres tájékoztatásra a gyermek fejlődésével kapcsolatban, a bölcsődében

történő eseményekről, továbbá a szülők is megoszthatják meglátásaikat, gyermekükkel, a bölcsődei élettel kapcsolatban.

Kapcsolat más intézményekkel:

- Bölcsődénk a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék telephelye. Ebből következik, hogy a kapcsolat szoros, folyamatos és sokrétű az Egyesített Bölcsődével és a tagbölcsődékkel.
- Bölcsődénk tagja a gyermekvédelmi rendszeren belül működő jelzőrendszernek, folyamatos a kapcsolat a Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központtal, gyermekorvosokkal, védőnőkkel, szükség esetén a rendőrséggel.
- A Magyar Bölcsődék Országos Egyesületének több dolgozónk is a tagja.
- Bölcsődei Szakszervezettel.
- Kerületi óvodákkal.

Média:

Gyermekprogramok, családi napok alkalmával szívesen megmutatjuk intézményünk arculatát. A gyermekekről a különböző pályázati kötelezettségek miatt fotók, felvételek készülnek, amelyeket kizárólag hivatalos helyeken megvalósulási dokumentációként használunk fel.

A kerületben működő média kommunikációs tevékenységében preferáljuk rendezvényeinket, melyekhez a szülők nyilatkozhatnak beleegyezésükről.

V. A bölcsőde sajátos feladatai

Gyermekvédelem a bölcsődében:

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A törvény hatályba lépésével létrejöttek a gyermekvédelem intézményei, és a szakellátás.

A bölcsőde a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja.

A bölcsődében egy kisgyermeknevelő gyermekvédelmi felelősként is dolgozik.

Feladatai:

- A veszélyeztetettség felismerése és jelzése /Gyermekvédelmi módszertani útmutató alapján/.
- A gyermekbántalmazás jeleinek felismerése, jelzése.
- A családtámogatási formák megismertetése.
- Kapcsolattartás a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervekkel, hatóságokkal.
- Tevékenysége minden esetben dokumentálásra kerül.

Egészségmegőrzés, prevenció:

Fontos feladatunk az egészségvédelem, egészségnevelés, környezetvédelem, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése.

Só-szoba:

Sajnos a bölcsődének nincs só-szobája. A bölcsődénkbe járó gyermekek igény esetén, a közelben lévő 4. sz. Bölcsődében vehetik igénybe szüleikkel a délutáni órákban a só-szoba, nyújtotta preventív hatást. Az igénybevételi szándékot a bölcsődevezetőnek kell jelezni.

Levegőztetés, nagymozgások fejlesztése:

A levegőztetést, a nagymozgást igénylő játék lehetőségét, a nagy alapterületű, ütődéscsökkentő gumiburkolattal fedett, homokozóval, pancsolóval, telepített – a biztonságtechnikai követelményeknek, 78/2003. (XI. 27.) GKM rendelet, valamint MSZ EN 1126-(1-7):2008 szabvány előírásának megfelelő - mozgásfejlesztő eszközzel ellátott játszódudvar biztosítja: csúszda, hálós mászóka, favonat. A levegőn való tartózkodást, játékot, izgalmassá teszik még a különböző mozgásfejlesztő játékok: motor, futóbicikli, roller, labda. Nyáron a homokozás nyújt új élményeket, új tapasztalatokat. A gyermekek levegőn eltöltött idejét az aktuális, évszaknak megfelelő napirend tartalmazza, amit befolyásolhat a napi meteorológiai jelentés is – hőség, szmog riadó. Míg télen csak a délelőtti órákban tartózkodnak a gyermekek levegőn, addig a nyári időszakban a délutánokat is az udvaron töltik a gyerekek.

Élelmezés:

A gyermekek élelmezését a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Központi Konyhája biztosítja. Az étrend összeállításánál figyelembe veszik a korszerű táplálkozási elveket, mennyiségi és minőségi ajánlásokat. Az étlaptervezet közös munka eredménye, melyben részt vesz az élelmezésvezető, a bölcsőde orvosa és a bölcsődevezető. Az így összeállított étrend biztosítja a gyermekek korának megfelelő korszerű, változatos, tartalmas ételt, amit szívesen fogyasztanak.

Szakorvosi javaslat esetén a táplálék allergiás gyermekeknek is biztosítják az étkezést.

Hagyományok, rendezvények, ünnepek:

Bölcsődénkben minden eseményt igyekszünk emlékezetessé tenni. Megünnepeljük a gyermekek születésnapját és a naptári ünnepekre színes programokat, szervezünk, amikor vendégül látjuk a Szülőket, testvéreket, Nagyszülőket is. Zenés, mesés előadásokkal, ugráló várral igyekszünk megörvendeztetni a gyermekeket, mely programokhoz anyagi támogatást a Terézvárosi Kulturális Közhasznú Nonprofit Zrt. által nyújtott

pályázati forrásból kapunk.

A szülők számára lehetőség van nyílt nap alkalmával játékos délelőttöt eltölteni a csoporton belül gyermekük társaságában, illetve bármelyik délután beülhetnek egy beszélgetésre, tanácskérésre, miközben gyermekük játszik. Jóleső érzés számunkra, hogy visszajárnak a már óvodás gyermekeink, vagy hozzák a kistestvért is megmutatni. Munkánk és az együtt eltöltött idő elismerése, ha a kisebbik gyermeküket is ránk bízják!

Zenés, beszélgetős uzsonna keretében búcsúztatjuk el óvodába távozó gyermekeinket.

Készülünk az ünnepekre, a szoba díszítésében megjelennek az ünnepre jellemző jelképek, amikkel megismertetjük a gyermekeket.

VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere

Bölcsődénkben minőségbiztosítási programot működtetünk, melynek keretében vizsgáljuk a szülők elégedettségét. Bölcsődébe kerüléskor minden új szülő véleményét kikérjük, a bölcsődei ellátással kapcsolatos elvárásairól, valamint miért választották bölcsődénket, illetve a bölcsődei élet lezárásaként, az óvodába készülő gyermekeink szüleit is megkérjük, hogy véleményezzék az eltelt időszak tapasztalatait.

A vélemény, javaslatétel név nélkül, kérdőív kitöltésének segítségével történik. A véleményeket a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék intézményvezetője összesíti, kiértékeli, majd a javításra javasolt teendők, vezetői, a későbbiekben munkatársi értekezlet keretében kerülnek átbeszélésre. A problémák javítására törekedve közösen keresünk megoldást.

A szakmai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulásáról a nevelés-gondozási év végén beszámoló készül.

Bízunk benne, hogy a bölcsődei szakmai program segíteni fog abban, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson a sokszínű bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. A bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét.

Budapest, 2017. október 17.

Déuett

Németh Éva
bölcsődevezető

**TERÉZVÁROSI
EGYESÍTETT BÖLCSÖDÉK**
2. sz. bölcsőde
1068 Budapest, Szondi u. 88.

Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
3.sz. Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2017. év

Tartalom

I. Bevezetés.....	3
A szakmai program célja.....	3
Minőségpolitika	3
II. A 3. sz. Bölcsőde adatai	3
III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása	6
A bölcsőde általános működési elvei:	7
A bölcsőde funkcionális felépítése	7
A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:	8
Szülői Érdekképviseleti Fórum:.....	8
Továbbképzések:.....	8
Házi továbbképzés, önképzés:	9
Humán-erőforrás:.....	9
IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere.....	10
Kapcsolat a szülőkkel:.....	10
Kapcsolat más intézményekkel:	11
Média:	11
V. A bölcsőde sajátos feladatai.....	11
Gyermekvédelem a bölcsődében:.....	11
Egészségmegőrzés, prevenció:	11
Hagyományok, rendezvények, ünnepek:	12
VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere.....	13

I. Bevezetés

A szakmai program célja

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék alapprogramját kiegészítve, meghatározza a telephely adekvát szolgáltatás nyújtását, a bölcsődénkbe járó gyermekek fejlődésének segítését, a szakmai munka ellátásához az alapprogram célkitűzéseivel összhangban.

A jogszabályi háttér megegyezik az alapprogramban leírtakkal.

Minőségpolitika

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos, szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Egységes bölcsőde kultúra kialakítása, amelyben még több figyelmet tudunk szentelni a gyermekek egyéniségének, a családok támogatásának.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatok szerzésének biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

II. A 3. sz. Bölcsőde adatai

Fenntartó neve: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata
Székhelye: 1067 Budapest, Eötvös u. 3.

Intézmény neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telephely neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 3. sz. Bölcsőde
Címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 40.

A programért felelős neve: Bajkó Szilvia
Címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 40.

Telefon/fax: 06-1-322-58-12

E-mail: *manofeszek@gmail.com*

Jogszabályban meghatározott közfeladata: gyermekek bölcsődei ellátása

Állami feladatként ellátott alaptevékenysége: 889101 Bölcsődei ellátás

Típusa: Napos bölcsőde

Férőhely: 50 fő

Bölcsőde orvosa: dr. Nyeső Judit

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig, 6-18 óráig

Megközelíthetőség:

Bölcsőde tömegközlekedési eszközökkel könnyen megközelíthető, így villamossal, földalattival, trolibuszokkal elérhető rövidebb sétát követően.
A parkolás nehezített.

A 3. sz. Bölcsőde bemutatása

A 3. számú Bölcsőde 1978 óta működik a Terézváros egyik legszebb részén, a Városligeti fasor zöldövezetében. Az intézmény egy régi villaépület földszinti és magaspöldszinti részéből került kialakításra. A bölcsőde a diplomata negyed közepén van, ebből adódóan sok a vegyes házasságból születendő gyermek a bölcsődében (ukrán, szerb, nigériai stb.). Jellemző a nagycsaládosok megjelenése a kerület e részében, ezáltal a bölcsődében is.

A bölcsőde 6-18 óráig tart nyitva, és 50 gyermek ellátására van lehetősége. A bölcsődében 2 gondozási egység található, mely 2-2 csoportszobát foglal magában. Az első egységben a Katica csoport a legkisebbek csoportja, és a Pillangó csoport található. A két csoportba 12-12 gyermek jár. A második egységben szintén 2 csoport működik. Mindkét csoportban nagyobb gyermekek vannak elhelyezve, készülve az óvodai életre. Az egyik a Süni csoport a másik a Kisvakond csoport. Mindegyikük 13-13 férőhellyel rendelkezik.

A 3. számú Bölcsődében 12 fő dolgozik. 8 szakképzett kisgyermeknevelő, ebből 1 fő a vezető és 1 fő szakképzetlen kisgyermeknevelő /ő végzi a szakképesítéshez szükséges iskolát/. Munkájukat 2 fő *bölcsődei dajka* és 1 fő *tálalókonyhai konyhalány* segíti. A szakképzett kisgyermeknevelők napközben, amíg a szülők dolgoznak szeretettel, gondoskodnak a gyermekekről. Ismerik a gyermekek szükségleteit, pszicho- szomatikus fejlődését. Segítik a gyermekek egyéniségének kialakulását, önállóságuk, készségeik, szokásaik, kapcsolataik fejlődését.

A bölcsődének tagja még a szaktanácsadó, aki bizonyos időközönként látogatja meg a bölcsődét. Székhelye a 2. sz. Bölcsődében található.

A 3. számú Bölcsődében a csoportszobák tágasak, barátságosak és világosak. Felszereltsége modern, de mégis családi hangulatot áraszt. A bútorok és az eszközök a gyermekek méretéhez igazodnak. A játékok színesek, biztonságosak, megfelelő mennyiségűek, és jó minőségűek. A gyermekek számára elérhető helyen vannak nyitott polcokon. A szobákban minden játéknak saját szobarésze van. A szabad játéknak épp úgy megvan a tere, mint a pihenésre, babázásra szánt „nyugvó” saroknak. Az alapjátékokon túl nagy jelentőséget kapnak a fejlesztő játékok is, melyek a finom motorikus képességet vagy épp a kicsik logikáját fejlesztik. A gyermekek a kisgyermeknevelőkkel együtt sokat énekelnek, mondókat

mondogatnak, rajzolnak, vágnak, festenek, gyurmáznak, építenek, alkotnak. Ha elfáradnak, biztosítják számukra a zavartalan, nyugodt pihenést. Mindkét egységhez külön fürdőszoba és átvételi is tartozik.

A 0-3 éves korú gyermekeknél fokozottan ügyelni kell a higiéniára, tisztaságra, melyet a kisgyermeknevelők, illetve a technikai személyzet biztosít.

A bölcsőde só-szobával is rendelkezik. Az őszi-téli időszakban a használata előtérbe kerül. A gyermekek egészségének megőrzését, prevencióját szolgálja. A gyermekek játék közben magukba szívják a sós levegőt, amely a felső légúti betegségek megelőzését, javulását, a légutak tisztulását elősegíti. Az asztmás, kruppos gyermekek számára jótékony hatással bír.

A 3. számú Bölcsődében rugalmas gumiburkolattal ellátott játszóudvaron biztosítjuk a gyermekek számára a levegőn történő játszás lehetőségét. Nyáron a nagy melegben a pancsolás lehetősége is biztosított az udvaron.

A gyermekek egészségére dr. Nyeső Judit /a bölcsőde orvosa/ kellő figyelmet fordít, aki csütörtökönként látogatja a bölcsődét.

A 3. sz. Bölcsőde a hivatalos, törvény által biztosított ünnepnapokon van zárva. A nyári, téli bezárásokat a fenntartó állapítja meg.

Eltérő fejlődésű gyermeket a *Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat*, szakvéleménye alapján lehet felvenni. *A sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermekeket. A bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása, a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik.*

Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői, ellátási szükségletei:

A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülők kezdeményezik, de javaslatot tehet a gyermek védőnője, gyermekorvos, Család- és Gyermejköltségi Központ, gyámhivatal.

Bölcsődénkbe a Terézvárosban lakó vagy tartózkodó, intézményes napközbeni ellátásra jogosult a gyermek húszhetes korától harmadik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31.-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, tovább gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. Az intézménybe való felvételt az intézményvezetőnél lehet kérni. A felvételt követően a szülő a kézhez kapott felvételi értesítővel jön hozzánk. A bölcsődénkbe külső kerületekből is fogadhatunk gyermekeket, az intézményi engedélyezett férőhelyszám 15%-áig, az üres férőhelyekre.

A gyermekek napközbeni ellátása terén az önkormányzat biztosítja a bölcsődei ellátást, a törvény szerinti kedvezményeket.

A fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási idő: 6-18 óráig.

A szülő joga a szabad intézményválasztás.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei gondozási év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte,
- ha a gyermek nem érett az óvodai nevelésre testi, szellemi fejlettsége alapján, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig,
- a nevelési év során a szülő vagy törvényes képviselőjének kérése alapján,
- *sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermek esetében, ha a próbaidő letelte után az a döntés születik, hogy nem nevelhető-gondozható bölcsődében.*

III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása

A saját program készítésénél átvesszük az alapprogram egyes elemeit, bár cél a saját arculat kialakítása, de vannak olyan nevelés-gondozási elvek, amelyet minden bölcsődének be kell tartania munkája során.

- A gyermekek folyamatos napirendje és a jól szervezett gondozási munka a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja.
- Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.

A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése. A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben.

Célunk:

- A szülők segítségével a fokozatos beszoktatás és az elválás segítése.
- Odafigyeléssel, szokásokkal, dalokkal, mondókákkal, játékokkal igyekszünk a gyermekeket a bölcsődei életbe bevezetni.
- A gyermekek egymás iránti elfogadása, megismerése.
- A jó napirend kialakítása a csoportba járó gyermekek egyéni igényeire is odafigyelve.
- A családi élet erősítése, a gyermek kompetens viselkedésének kialakítása, zavartalan, kiegyensúlyozott testi-lelki és az egészséges, harmonikus érzelmi, értelmi fejlődés kibontakozása.
- Szeretettel, alázattal, emberi méltósággát tiszteletben tartva közeledünk a ránk bízott gyermekek felé, hangsúlyozva a család elsődleges nevelő-gondozó szerepét.
- A gyermek fizikai-és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtése.
- Törekszünk a családokkal aktívan együttműködni, őket támogatva részt venni a gyermekek személyiségének formálásában.
- Családias hangulatú bölcsődei légkör megteremtése.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a társadalmi beilleszkedés megalapozásának segítése.

Fontos feladatunk a „két anyanyelvű” családból érkező gyermekek beszédfejlődésének segítése, nyomon követése. Ezért a bölcsőde kisgyermeknevelői a szokásosnál többet mondókáznak, verselnek, mesélnek, énekelnek. Az első időszakban, a beszoktatás alkalmával a szülő által használt szavakat, jelrendszert

igyekeznek használni, hogy megkönnyítsék a gyermek számára a tájékozódást, az új környezet, személyek elfogadását. Ez olyan jól szokott sikerülni, hogy olykor már ők segítenek szüleiknek tájékozódni a bölcsődében (fordítanak a magyarul nem beszélő szülőnek).

A bölcsőde általános működési elvei:

- Nyitottság
- Együttműködés
- Komplex szemlélet
- Titoktartási kötelezettség

Szakmai munkánk célja a legkorszerűbb gondozási - nevelési elvek alkalmazása. Szeretnénk az igényeket lehetőségeinkhez mérten maximálisan kielégíteni az ellátási területünkön.

Szakmai igényességünk, a társadalmi elvárások megkövetelik a minőség fontosságát, ebből adódóan alapelveink:

- A napi ellátási feladatok magas színvonalú megvalósítása.
- A kisgyermeknevelők nyitottak, igényesek, biztonságot nyújtó személyiségek legyenek.
- A tárgyi feltételek biztosításával a csoportok élete biztonságos, derűs, otthonos, hangulatos, egyben a koruknak megfelelő, fejlesztő legyen.
- A gondozási egységek, a játszókert célszerűen szolgálják a gondozás, nevelés, játszás feltételei.
- A helyes nevelési-gondozási követelmények betartása.
- A napirenden belül elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a gyermek számára.
- A gyermek és szülő elégedettsége.
- A szakmai tudás alkalmazása.
- A biztonságos, inger gazdag környezet megteremtése.

A bölcsőde funkcionális felépítése

Férőhelyek száma: 50 (4 csoport)

A bölcsőde ugyan bérházban került kialakításra, de 2 gondozási egységben, 4 csoportszobában látja el a gyermekeket.

- Katica csoport – 12 fő a felvehető gyermekek száma,
- Pillangó csoport – 12 fő a felvehető gyermekek száma,
- Süni csoport – 13 fő a felvehető gyermekek száma,
- Kisvakond csoport – 13 fő a felvehető gyermekek száma.

A bölcsőde helyiségei:

A gyermekek által használt helyiségek

- A bölcsőde 4 csoportszobában fogadja a gyermekeket. A csoportszobák egymásba nyithatóak.
- Egységként egy gyermeköltöző került kialakításra. Az öltöző zárható szekrényekkel felszerelt.

- Egységenként egy fürdőszoba.
- Tálalókonyhánkon korszerű eszközökben, az életkornak és az egyéni szükségleteknek megfelelően kerül előkészítésre a gyermekek étkezése.
- Só-szoba – az őszi, téli, kora tavaszi időszakban rendszeresen használjuk.
- Közlekedő folyosók, amik a gyermekek által készített „alkotásokkal” vannak díszítve.

Egyéb helyiségek:

- bölcsődevezetői iroda,
- közlekedő,
- folyosók,
- étkező,
- személyzeti öltöző és zuhanyzó,
- személyzeti és vendégmosdó,
- raktárak,
- mosókonyha,
- vasalószoba,
- kazánház.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- a szakképesítésre vonatkozó 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglalt előírásoknak való megfelelés
- nyilatkozat a Gyvt. 15. § (8) bekezdésnek megfelelően
- 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 7. § szerinti nyilvántartásba vétel
- Közalkalmazotti Tanács
- BDDSZ

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A képzési ciklus 6 év.

Szülői Érdekképviselői Fórum:

Az intézményben **Érdekképviselői Fórum** működik.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Továbbképzések:

Az intézmény a tanulásban, továbbképzésben azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesítés megszerzése.

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres. A bölcsődevezető éves továbbképzési tervet készít, mely tartalmazza a tárgyévben kötelező továbbképzésen résztvevők, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

Házi továbbképzés, önképzés:

A házi továbbképzések, szakmai értekezletek a kisgyermeknevelők munkáját segítik. Ezen alkalmakkor feleleveníthetik szakmai ismereteiket, és elmondhatják problémáikat, amikre közösen kereshetik a megoldást. Jó alkalom ez arra is, hogy a továbbképzéseken, konferenciákon, szakmai napokon, műhelyeken hallott új szemléletetek elmondják egymásnak.

A belső továbbképzésekre egy-egy kisgyermeknevelő készül fel az adott témából, amit felolvasva oszt meg a kollégákkal.

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, valamint szakmai kiskönyvtárat.

Humán-erőforrás:

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő látja el. Munkájukat csoportonként egy technikai munkatárs segíti.

A bölcsődei kisgyermeknevelők a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet mellékletében feltüntetett szakképzettséggel rendelkeznek.

A telephelyen dolgozók összetétele:

- Bölcsődevezető 1 fő,
- Bölcsődevezető helyettes/kisgy.nev. 1 fő (csoportban dolgozik),
- Kisgyermeknevelők 7 fő,
- *Bölcsődei dajka* 2 fő,
- *Tálalókonyhai konyhalány* 1 fő.

A bölcsődénkben folyó szakmai munka magas elvárásoknak felel meg.

Bölcsőde orvosi ellátás:

Bölcsődénk gyermekorvosa, heti egy alkalommal látogat el hozzánk. Csütörtök délelőtt vizsgálja meg gyermekinket, ill. figyelemmel kíséri fejlődésüket. Szükség esetén a szülőt, az üzenő füzetben tájékoztatja gyermeke állapotáról, szakorvosi illetve egyéb vizsgálatokra irányítja a gyermeket.

IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Kapcsolat a szülőkkel:

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermek áll. Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja. A nevelési tapasztalatokat kölcsönösen ki kell cserélni.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek
- Szülőcsoportos beszélgetések
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Üzenő füzet
- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények
- Telefon, e-mail

Szülői értekezletek, szülőcsoportos beszélgetések fontos részei a bölcsőde életének. Az év folyamán tervezetten két tájékoztató szülői értekeztet kerül megtartásra: óvodai beiratkozást megelőzően, a Szív utcai óvoda vezetője látogat el a bölcsődébe és elmondja a megjelent szülőknek, hogy mit kell tudni az óvodai beiratkozásról, bemutatja saját óvodájának a programját és válaszol a szülők kérdéseire. A következő július első két hetének egyik napján kerül megtartásra, a szeptemberben bölcsődei életüket megkezdő gyerekek szülei részére. Szülői értekeztetet az év folyamán szükség, igény szerint tart meg a bölcsőde.

A szülőcsoportos beszélgetések ütemezését a kisgyermeknevelői munkatervek tartalmazzák. A beszélgetések kötetlenek, a szülők és a kisgyermeknevelők egy, a szülők vagy a kisgyermeknevelők által választott, felvetett témáról beszélgetnek. Fontos a szülők tájékoztatása gyermekük bölcsődei életével kapcsolatban. Ha a szülő igényli, kaphat nevelési tanácsokat, kéréseiket lehetőségeinktől függően teljesítjük.

Törekszünk a családokkal aktívan együttműködni, őket támogatva részt venni a gyermekek személyiségének formálásában. Az üzenő füzet lehetőséget ad a rendszeres tájékoztatásra a gyermek fejlődésével kapcsolatban, a bölcsődében történő eseményekről, továbbá a szülők is megoszthatják meglátásaikat, gyermekükkel, a bölcsődei élettel kapcsolatban.

Kapcsolat más intézményekkel:

- Bölcsődénk a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék telephelye. Ebből következik, hogy a kapcsolat szoros, folyamatos és sokrétű a Terézvárosi Egyesített Bölcsődével és a tagbölcsődékkel.
- Bölcsődénk a gyermekvédelmi rendszer jelzőrendszeri tagja. Szükség esetén jelzéssel él a Terézvárosi Család-és Gyermekjóléti Központ, rendőrség felé. Jó kapcsolatot ápolunk a kerület gyermekorvosával, védőnőivel, a kerület óvodáival.
- Magyar Bölcsődék Egyesületével.
- Bölcsődei Szakszervezettel.

Média:

Gyermekprogramok, családi napok alkalmával szívesen megmutatjuk intézményünk arculatát. A gyermekekről a különböző pályázati kötelezettségek miatt fotók, felvételek készülnek, amelyeket kizárólag hivatalos helyeken megvalósulási dokumentációként használunk fel.

A kerületben működő média kommunikációs tevékenységében preferáljuk rendezvényeinket, melyekhez a szülők nyilatkozhatnak beleegyezésükről.

V. A bölcsőde sajátos feladatai

Gyermekvédelem a bölcsődében:

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A törvény hatályba lépésével létrejöttek a gyermekvédelem intézményei, és a szakellátás.

A bölcsőde a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja.

A bölcsődében egy kisgyermeknevelő gyermekvédelmi felelősként is dolgozik.

Feladatai:

- A veszélyeztetettség felismerése és jelzése.
- A gyermekbántalmazás jeleinek felismerése, jelzése.
- A családtámogatási formák megismertetése.
- Kapcsolattartás a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervekkel, hatóságokkal.

Tevékenysége minden esetben dokumentálásra kerül.

Egészségmegőrzés, prevenció:

Fontos feladatunk az egészségvédelem, egészségnevelés, környezetvédelem, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése.

Só-szoba:

Gyermekeink egészségének megőrzése érdekében bölcsődénk egy kis só-szobával rendelkezik, ahol aktív játék mellett lehet belélegezni a jótékony sós levegőt.

A gyermekek immunrendszerének erősítése, az ellenálló képességük növelése érdekében vezettük be ezt a szolgáltatást.

Levegőztetés, nagymozgások fejlesztése:

A bölcsőde játszóudvara gumiburkolattal ellátott. A gyerekek nagyon kedvelik a telepített csúszdát, hálós mászókát, favonatot. A Polibol tölcserbe kitartóan próbálják bedobni a labdát. A játékok a biztonsági előírásoknak megfelelnek, vizsgálatuk folyamatos. A nagymozgás fejlődését segítik még a motorok, ugráló labdák, tricikli, futóbicikli, talicskák. Ezeknek, az eszközöknek egy része a csoportszobákban is megtalálható. A jó idő beköszöntével a gyerekek a délutánt is az udvaron töltik. Ilyenkor arra is lehetőség van, hogy a szülő az udvaron is bekapcsolódjon gyermeke játékába.

A bölcsődében a kiscsoportba járó gyermekek részére a levegőn történő alvás, pihenés lehetőségét tudja biztosítani. Ehhez a megfelelő tárgyi eszközökkel a bölcsőde rendelkezik.

Élelmezés:

A gyermekek élelmezését a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék Központi Konyhája biztosítja. Az étrend összeállításánál figyelembe veszik a korszerű táplálkozási elveket, mennyiségi és minőségi ajánlásokat. Az étlaptervezet közös munka eredménye, melyben részt vesz az élelmezésvezető, a bölcsőde orvosa és a bölcsődevezető. Az így összeállított étrend biztosítja a gyermekek korának megfelelő korszerű, változatos, tartalmas ételt, amit szívesen fogyasztanak.

Szakorvosi javaslat esetén a táplálék allergiás gyermekeknek is biztosítja az étkezést.

Hagyományok, rendezvények, ünnepek:

A bölcsőde együttműködésre törekszik a szülőkkel gyermekük nevelésében. A legfőbb szempont számunkra a kapcsolattartás felvétele, megtartása, a jó kommunikáció megléte a bizalom kialakítása. Ezt különböző programokkal /Mikulás ünnepség, gyereknap, búcsúuzsonna/, napi kapcsolattartással erősítjük.

Mikulás ünnepségünket egybekötjük egy adventi készülődéssel. Ilyenkor a kisgyermeknevelők feldíszítik a csoportszobákat majd a szülőkkel együtt különböző ajándékokat, készítenek miután a Mikulás elment. Gyermeknapunk is jókedvűen, dinom-dánommal telik el. Ugrálóvár, pónicikli, arcfestés biztosítja a gyermekek számára a szórakozást. A szülők megismerhetik egymást, beszélgethetnek, és gyermekükkel együtt örülhetnek a nyílt nap nyújtotta lehetőségeknek. Búcsúuzsonnánkat /óvodába induló gyermekeket búcsúztatjuk/ szintén egybekötjük egy nyílt nappal, amin részt vehetnek a szülők. Így gyermekeikkel együtt ismét át tudják élni a családi légkör adta örömeit.

Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
4.sz. Bölcsőde

SZAKMAI PROGRAM

2017. év

Tartalom

I. Bevezetés	3
A szakmai program célja	3
Minőségpolitika	3
II. A 4. sz. Bölcsőde adatai	3
III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása	5
A bölcsőde általános működési elvei:	6
A bölcsőde funkcionális felépítése:	7
A bölcsőde helyiségei:	7
A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:	8
Szülői Érdekképviselői Fórum:	8
Az intézményben Érdekképviselői Fórum működik.	8
Továbbképzések:	8
Az intézmény a tanulásban, továbbképzésben azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesítés	8
Házi továbbképzés, önképzés:	8
Humán-erőforrás:	9
IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere	9
Kapcsolat a szülőkkel:	9
Kapcsolat más intézményekkel:	10
Média:	10
V. A bölcsőde sajátos feladatai	10
Gyermekevédelem a bölcsődében:	10
Egészségmegőrzés, prevenció:	11
Hagyományok, rendezvények, ünnepek:	11
A bölcsőde, mint terepintézmény:	12
VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere	12

I. Bevezetés

A szakmai program célja

A Terézvárosi Egyesített Bölcsődék alapprogramját kiegészítve, meghatározza a telephely adekvát szolgáltatás nyújtását, a bölcsődénkbe járó gyermekek fejlődésének segítségét, a szakmai munka ellátásához az alapprogram célkitűzéseivel összhangban.

A jogszabályi háttér megegyezik az alapprogramban leírtakkal.

Minőségpolitika

„Minden gyermeknek szüksége van arra, hogy feltétel nélkül szeressék – legalábbis kezdetben.” (John Bradshaw)

A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos, szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.

Egységes bölcsőde kultúra kialakítása, amelyben még több figyelmet tudunk szentelni a gyermekek egyéniségének, a családok támogatásának. A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető individum és szociális lény egyszerre. Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembe vételével, tapasztalatok szerzésének biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

Ha a gyermekek folyamatosan érzik a kisgyermeknevelők okos szeretetét, megbecsülését, megtapasztalják segítőkészségét, akkor ők is figyelmesek és segítőkészek lesznek.

II. A 4. sz. Bölcsőde adatai

Fenntartó neve: Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata
Székhelye: 1067 Budapest, Eötvös u. 3.

Intézmény neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék
Székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

Telephely neve: Terézvárosi Egyesített Bölcsődék 4. sz. Bölcsőde
Címe: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.

A programért felelős neve: Bognár Mónika
Címe: 1068 Budapest, Dózsa György út 104.
Telefon/fax: 06-1-312-33-03
E-mail: ficankabolcsode@gmail.com

Jogszabályban meghatározott közfeladata: gyermekek bölcsődei ellátása

Állami feladatként ellátott alaptevékenysége: 889101 Bölcsődei ellátás

Típusa: Napos bölcsőde

Férőhely: 50 fő

Bölcsőde orvosa: dr. Rendek Mária

Nyitva tartás: hétfőtől- péntekig, 6-18 óráig

Megközelíthetőség:

Intézményünk a kerület minden részéről jól megközelíthető gyalogosan, kerékpárral, tömegközlekedési eszközzel egyaránt: 72, 75, 79-es trolibusz, 105, 30A, 30, 20E számú autóbuszokkal, földalattival.

Személygépkocsival való érkezés a parkolási nehézségek miatt akadályozott.

A 4. sz. Bölcsőde bemutatása

Terézváros fővárosunk VI. kerülete, nevét Mária Teréziáról kapta 1777. november 4-én.

A végletek kerületének is szokták nevezni, eltérő társadalmi viszonyok között alakult, alakul ez a városrész. Egymás mellett található a gazdasági felemelkedés, a fényűzés, valamint a megöregedett, társadalom perifériájára került emberek szimbólumai. Ezzel együtt Terézváros ma már Budapest szívéhez, a cityövezethez tartozik.

Napjainkban a 37185 fős lakossággal rendelkező Terézváros jelentős kereskedelmi, idegenforgalmi és diplomáciai központja Budapestnek. Területét tekintve a második legkisebb fővárosi kerület a maga 2,38 km² -ével.

A bölcsőde 1965-től üzemel, típussterv alapján épült, 1 szintes épület. Az átadás óta több felújítási munka megtörtént, korszerűsítése, eszközbővítése folyamatos. Az intézményben ISO 9001 Minőségirányítási Rendszer működik. Bevezetése óta sokkal szervezettebb, egységesebb, áttekinthetőbb és ellenőrizhetőbbek a munkafolyamatok.

Az épületben kapott helyet a Terézvárosi Egyesített Intézmény, szervezési és gazdasági területen.

Az ellátottak köre, demográfiai mutatói, szociális jellemzői, ellátási szükségletei

A bölcsőde feladata a három éven aluli gyermekek gondozása-nevelése, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülők kezdeményezik, de javaslatot tehet a gyermek védőnője, gyermekorvos, a Terézvárosi Család- és Gyermekjóléti Központ, a gyámhivatal.

Bölcsődénkbe a Terézvárosban lakó vagy tartózkodó, intézményes napközbeni ellátásra jogosult a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31.-ig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét beöltötte. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, tovább gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig. Az intézménybe való felvételt az intézményvezetőnél lehet kérni. A felvételt követően a szülő a kézhez kapott felvételi értesítővel jön hozzánk. A bölcsődénkbe külső kerületekből is fogadhatunk gyermekeket, az intézményi engedélyezett férőhelyszám 15 %-áig, az üres férőhelyekre.

Intézményünkbe felvesszük sajátos nevelési igényű, *illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermekeket. A bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása, a nem sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra nem jogosult gyermekekkel közös csoportban történik, a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat szakértői véleménye alapján.* A gyermekek napközbeni ellátása terén az önkormányzat biztosítja a bölcsődei ellátást, a törvény szerinti kedvezményeket.

A fenntartó által meghatározott napi nyitvatartási idő: 6-18 óráig.

A szülő joga a szabad intézményválasztás.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- a bölcsődei gondozási év végén, ha a gyermek a 3. életévét betöltötte,
- ha a gyermek nem érett az óvodai nevelésre testi, szellemi fejlettsége alapján, a 4. életévének betöltését követő augusztus 31-ig,
- a nevelési év során a szülő vagy törvényes képviselőjének kérése alapján,
- *sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre jogosult gyermek esetében,* ha a próbaidő letelte után az a döntés születik, hogy nem nevelhető-gondozható bölcsődében.

III. A bölcsődei nevelés-gondozás megvalósítása

A saját program készítésénél átvesszük az alapprogram egyes elemeit, bár cél a sajátos arculat kialakítása, de vannak olyan nevelés-gondozási elvek, amelyet minden bölcsődének be kell tartania munkája során.

- A gyermekek folyamatos napirendje és a jól szervezett gondozási munka a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja.
- Megteremti a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.
- Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja.
- A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.

A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése. A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben.

Az első három év az első kötődések, a korai szocializáció időszaka, melynek döntő jelentősége van a későbbi személyiségfejlődésben. Ebben az életszakaszban a kisgyermek testileg-lelkileg még erősen függ a felnőttől. A bölcsődei munkánk,

nevelésünk éppen ezért gyermekközpontú, a gyermeki személyiség egészséges fejlődésére és kibontakoztatására törekszünk. Célunk a szeretetteljes, biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag bölcsődei élet megszervezése, ahol a szakszerű gondozás – nevelés családias, derűs, nyugodt légkörben zajlik, biztosítva a gyermek fejlődéséhez szükséges változatos feltételeket.

50 férőhelyen, a dolgozó szülők 0-3 éves korú gyermekeinek gondozása-nevelése történik, ill. azon gyermekeké, akiknek valamilyen okból a napközbeni ellátása a családban nem biztosított.

„Legnagyobb summa fiam, amellyel a szeretetet megfizetni lehet, maga a szeretet.

Ne sajnáld, ha többet adsz ebből másnak, mint amennyit más ad néked!”

(Benedek Elek)

A kellemes bölcsődei légkör, a szakképzett kisgyermeknevelők, a kialakult nevelői attitűd, a gyermek centrikus bánásmód, a változatos programok vonzerőt jelenthetnek és fokozhatják a szolgáltatásunk iránti bizalmat a családok részéről. Igyekszünk minden gyermeket minél mélyebben megismerni és megérteni. Olyan környezet igyekszünk biztosítani a gyermekek számára, amelyben önálló tevékenységekkel lehetőségük adódik az őket körülvevő világ megismerésére és egyben képességeik fejlesztésére.

A tudás forrása a gyermek tevékenysége során szerzett tapasztalat. A gyermek köré olyan környezet kialakítása kell, amelynek felszereltsége biztosítja a gyermek örömteli játékát, fejlesztését, ismeretszerzését szabadon választott játékos tevékenység által.

Gyermekképünk: a harmonikusan, sokoldalún fejlődő gyermek, aki testileg és lelkileg egészséges, szociálisan kompetens. Nyitott az őt körülvevő környezet ingereire, kitartó, aktív és tevékeny.

A bölcsőde általános működési elvei:

- Nyitottság
- Együttműködés
- Komplex szemlélet
- Titoktartási kötelezettség

Szakmai munkánk célja a legkorszerűbb gondozási - nevelési elvek alkalmazása. Szeretnénk az igényeket lehetőségeinkhez mérten maximálisan kielégíteni az ellátási területünkön. Szakmai igényességünk, a társadalmi elvárások megkövetelik a minőség fontosságát, ebből adódóan alapelveink:

- a napi ellátási feladatok magas színvonalú megvalósítása,
- a kisgyermeknevelők nyitottak, igényesek, biztonságot nyújtó személyiségek legyenek,
- a tárgyi feltételek biztosításával a csoportok élete biztonságos, derűs, otthonos, hangulatos, egyben a koruknak megfelelő, fejlesztő legyen,
- a gondozási egységek, a játszókert célszerűen szolgálják a gondozás, nevelés, játszás feltételeit,
- a helyes nevelési-gondozási követelmények betartása,

- a napirenden belül elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a gyermek számára,
- a gyermek és szülő elégedettsége,
- a szakmai tudás alkalmazása,
- a biztonságos, inger gazdag környezet megteremtése.

A bölcsőde funkcionális felépítése:

Férőhelyek száma: 50 fő (4 csoport)

Gondozási egységek száma: 2

- Katica csoport – 13 gyermek ellátását biztosítja,
- Pillangó csoport – 12 gyermek ellátását biztosítja,
- Süni csoport – 13 gyermek ellátását biztosítja,
- Kisvakond csoport – 12 gyermek ellátását biztosítja.

A bölcsőde helyiségei:

A gyermekek által használt épületrész:

- A bölcsőde két azonos kialakítású gondozási egységből áll. A gondozási egységekhez kettő csoportszoba, egy fürdőszoba, egy öltöző tartozik. Két csoportszobánkhoz terasz csatlakozik.
- A világos, tágas gyermekszobákban ideális körülmények között tölthetik napjaikat a gyermekek. A csoportszobák jól felszereltek, játékeszközeink mind az életkornak, mind a pedagógiai és egészségügyi szempontoknak megfelelnek.
- A játszóudvar házakkal körülvett elkerített kert, gumiburkolattal ellátott, a napos és az árnyékos udvarrész aránya megfelelő, kellemes tartózkodási hely. Fajátékokkal, homokozókkal, csúszdával, permetszerű szórással kialakított pancsolóval, sok-sok kerti játékkal élvezetes a kinn tartózkodás.
- Fedett teraszon két gyermekcsoportnak biztosított a szabad levegőn való alvás, illetve időjárási viszonyoktól függően a délelőtti levegőztetés is.
- A só-szoba kialakításával az egészséges gyermekek prevenciója, a légzőszervi megbetegedésben szenvedő gyermekek gyógyítása érhető el. A szolgáltatás kialakítása kedvező körülményeket teremt a gyermekek egészségmegőrzésére. Használata a csoportok napirendjébe beépített ütemterv alapján történik, figyelembe véve a szakmai irányelveket. Prevenció feladata mellett alkotó szobaként is lehetőséget ad a gyermekek egyéni ötleteinek kibontakoztatására, az új játéktevékenységek gyakorlására, élmények, tapasztalatok szerzésére. A szolgáltatás térítésmentes.
- Tálalókonyhánkon korszerű eszközökben, az életkornak és az egyéni szükségleteknek megfelelően kerül előkészítésre a gyermekek étkezése.

Egyéb helyiségek:

- irodák – intézményvezetői, gazdasági részleg helyiségei,
- közlekedő folyosók,
- személyzeti öltözők és zuhanyzók, WC-k,
- vendég mosdó,

- pihenősarkok,
- raktárak,
- mosókonyha és helyiségei,
- pince,
- kazánház.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme:

- a szakképesítésre vonatkozó 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben foglalt előírásoknak való megfelelés,
- nyilatkozat a Gyvt. 15. § (8) bekezdésének megfelelően,
- a 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet 7. § szerinti nyilvántartásba vétel,
- Közalkalmazotti Tanács
- BDDSZ

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A képzési ciklus 6 év.

Szülői Érdekképviseleti Fórum:

Az intézményben **Érdekképviseleti Fórum** működik.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Továbbképzések:

Az intézmény a tanulásban, továbbképzésben azokat a dolgozókat támogatja, akiknek munkakörük betöltéséhez nélkülözhetetlen a képzés által nyújtott képesítés megszerzése.

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres. A bölcsődevezető éves továbbképzési tervet készít, mely tartalmazza a tárgyévben kötelező továbbképzésen résztvevők, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével. A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

Házi továbbképzés, önképzés:

Házi továbbképzés folyamatos, témája az aktuális szakmai előírások feldolgozása, a már kiadott módszertani levelek átisméltése, konferenciákon, előadásokon hallottak átbeszélése, esetelemzés, szituációs játékok, önismereti és csapatépítő megbeszélések, stb.

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét, valamint szakmai kiskönyvtárat.

Humán-erőforrás:

Állományi létszám: 14 fő állandó közalkalmazott dolgozik, ebből szakdolgozó 8 + 1 fő bölcsődevezető. Kisegítő munkakörben foglalkoztatottak száma: 2 fő bölcsődei dajka, 1 fő takarítónő, 1 fő tálalókonyhai konyhalány, 1 fő kertész.

Iskolai végzettség, szakképzettség:	Létszám:
Bölcsődei szakgondozó (felsőfokú szakképzettség)	3 fő
Kisgyermeknevelő -gondozó (felsőfokú szakképzettség)	3 fő
Csecsemő- és kisgyermekgondozó	2 fő
Szakirányú tanulmányokat folytató	1 fő

Bölcsődei orvosi ellátás:

Bölcsődénk gyermekorvosa, heti egy alkalommal látogat el hozzánk. A bölcsődébe járó gyermekeket megvizsgálja, ill. figyelemmel kíséri fejlődésüket. Szükség esetén a szülőt, az üzenő füzetben tájékoztatja gyermeke állapotáról, szakorvosi illetve egyéb vizsgálatokra irányítja a gyermeket.

IV. A bölcsőde kapcsolatrendszere

Kapcsolat a szülőkkel:

A bölcsődei nevelés-gondozás eredményességének feltétele a család és a bölcsőde kapcsolata. Csak megfelelő szintű és folyamatos kapcsolattartás biztosítja a személyre szóló nevelési-gondozási módszerek érvényesülését.

A család és a bölcsőde kapcsolatának középpontjában mindig a gyermek áll. Az együttműködésben mellérendelt szerepnek kell kialakulni, ez a partneri viszony alapja. A nevelési tapasztalatokat kölcsönösen ki kell cserélni.

Kapcsolattartási formák:

- Szülővel történő beszoktatás
- Családlátogatás
- Szülői értekezletek- új szülők részére, egyéb esetekben
- Szülőcsoportos beszélgetések – a csoportot érintő témákban
- Napi beszélgetések érkezéskor, hazamenetelkor
- Időpont egyeztetés után személyes beszélgetés
- Üzenő füzet

- Hirdetőtábla
- Közös rendezvények
- Telefon, e-mail

Fontos a szülők tájékoztatása gyermekük bölcsődei életével kapcsolatban. Ha a szülő igényli, kaphat nevelési tanácsokat, kéréseiket lehetőségeinktől függően teljesítjük. Törekszünk a családokkal aktívan együttműködni, őket támogatva részt venni a gyermekek személyiségének formálásában.

Kapcsolat más intézményekkel:

- Bölcsődénk a Terézvárosi Egyesített Bölcsődék telephelye. Ebből következik, hogy a kapcsolat szoros, folyamatos és sokrétű az Egyesített Bölcsődével és a tagbölcsődékkel.
- Bölcsődénk tagja a Család-és Gyermejkölési Központ által működtetett jelzőrendszernek, velük a team megbeszélések is rendszeresek.
- Magyar Bölcsődék Országos Egyesületének vezetőjével.
- Bölcsődei Szakszervezettel.
- Kerületi óvodák.

Média:

Gyermekprogramok, családi napok alkalmával szívesen megmutatjuk intézményünk arculatát. A gyermekekről a különböző pályázati kötelezettségek miatt fotók, felvételek készülnek, amelyeket kizárólag hivatalos helyeken megvalósulási dokumentációként használunk fel.

A kerületben működő média kommunikációs tevékenységében preferáljuk rendezvényeinket, melyekhez a szülők nyilatkozhatnak beleegyezésükről.

V. A bölcsőde sajátos feladatai

Gyermekvédelem a bölcsődében:

A gyermekvédelmi feladatok ellátását a bölcsődében alapvetően a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szabályozza.

A törvény hatályba lépésével létrejöttek a gyermekvédelem intézményei, és a szakellátás. A bölcsőde a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagja.

A bölcsődében egy kisgyermeknevelő gyermekvédelmi felelősként is dolgozik.

Feladatai:

- a veszélyeztetettség felismerése és jelzése
- a gyermekbántalmazás jeleinek felismerése, jelzése
- a családtámogatási formák megismertetése.
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervekkel, hatóságokkal.

Tevékenysége minden esetben dokumentálásra kerül.

Egészségmegőrzés, prevenció:

Fontos feladatunk az egészségvédelem, egészségnevelés, környezetvédelem, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kulturhigiénés szokások kialakulásának segítése.

Só-szoba:

Gyermekeink egészségének megőrzése érdekében a bölcsődénkben só-szoba működik, ahol aktív játék mellett lehet belélegezni a jótékony sós levegőt.

A gyermekek immunrendszerének erősítése, az ellenálló képességük növelése érdekében vezettük be ezt a szolgáltatást.

Levegőztetés, nagymozgások fejlesztése:

A játszóudvar házakkal körülvett elkerített kert, gumiburkolattal ellátott, a napos és az árnyékos udvarrész aránya megfelelő, kellemes tartózkodási hely. Fajátékokkal, homokozókkal, csúszdával, permetszerű szórással kialakított pancsolóval, sok-sok kerti játékkal élvezetes a kinn tartózkodás. A jó idő beálltával a délutáni időszakot is a játszóudvaron töltik a gyermekek.

Élelmezés:

A gyermekek korának megfelelő étkeztetést a Központi konyha biztosítja, mely a Szondi utcában van, és a HACCP rendszer alkalmazásával dolgozik.

Az élelmezésvezető szaktudása garancia a korosztályuknak megfelelő tápértékű ételek, italok fogyasztására. A korszerű táplálkozási elvek, konyhatechnikai eljárások figyelembe vételével az étlapot az élelmezésvezető állítja össze egy hónapra tervezve.

A bölcsőde konyhája tálaló konyha. Napi négyszeri étkezést biztosítunk a gyermekeknek. Lehetőség van táplálékallergiás gyermekek étkeztetésére és vendég étkezés igénybevételére is.

Hagyományok, rendezvények, ünnepek:

Bölcsődénkben szervezett formában több alkalommal tervezünk nyílt napot. Ez általában egy-egy jeles naphoz kapcsolódik.

- *Farsang:* A gyermekek jelmezbe öltözve a kisgyermeknevelőkkel búcsúztatják el a telet, zenés, mozgásos mondókákkal, énekekkel kísérvé. Délután az érkező szülőkkel folytatódik a vigadalom.
- *Anyák napja:* A gyermekek az alkalomhoz illő mondókákkal, versekkel, dalokkal és egy szál virág átnyújtásával köszöntik az édesanyákat.
- *Gyermekhét:* május utolsó hetében naponta változó, színes programok a délelőtti folyamán. (zene-délelőtti, mese-délelőtti, mozgáskuckó, ugrálóvár, arcfestés, alkotóház stb.)
- *Gyermeknap-családi nap:* Ezen a napon a bölcsődések szülei betekintést nyerhetnek a bölcsődei napirendbe, játékba. Játékos mozgáskezdeményezést, szabad játékot láthatnak. A gyermekeikkel közös alkotótevékenységet (festés, gyurmázás, ragasztás) végezhetnek.
- *Játszóházas bölcsődekóstolgotó:* Az új nevelési - gondozási év bölcsődei előjegyzését követően felvételt nyert gyermekek szüleikkel együtt

ismerkedhetnek a leendő kisgyermeknevelőkkel. A csoportszobákban és a gyermekudvaron betekintést nyújtunk mindennapi tevékenységeinkbe.

A szolgáltatás térítésmentes.

- *Búcsú uzsonna* : Az óvodába távozó gyermekektől és szüleiktől köszönnek el kisgyermeknevelőink. Ünnepi uzsonnával, gyermekmússal és ajándékkal kedveskedünk a megjelenteknek.
- *Mikulásvárás*: Mikulás érkezik ajándékkal a csoportba, akit a gyermekek énekkel, mondókákkal, versekkel köszöntenek.
- *Adventi készülődés* : A szülők és a kisgyermeknevelők az ünnep előtt közösen karácsonyi díszeket készítenek.

A különböző ünnepek előtt a kisgyermeknevelők az adott ünneppel kapcsolatos verseket, dalokat, mondókákat mondogatnak, dalolnak, ezekkel közelebb hozva a gyermekhez az ünnep örömeit. A csoportszobákat és a közlekedőket is ünnepi díszbe "öltöztetjük". Arra viszont figyelünk, hogy a bölcsődei ünneplés élménye ne homályosítsa el az otthoni ünnep hangulatát. Hiszen a gyermek élményeinek legfőbb színtere a család kell, hogy legyen, a bölcsőde csak kiegészítő szerepet vállal. Ezek a közös élmények, közvetlen beszélgetések sikerélményt adnak, megerősítik a kisgyermeknevelő-gyermek és a szülő-bölcsőde kapcsolatát.

A bölcsőde, mint terepintézmény:

Szakirányú és társszakmákban, felsőfokú ill. BA-képzésben résztvevő hallgatók részére biztosítjuk a képzési és kimeneti követelmények közé tartozó egyéni terepgyakorlatokat.

A képző intézmény által rögzített feladatok alapján szervezzük és segítjük a hallgatók gyakorlati munkáját. Személyes segítségnyújtással igyekszünk a szakmai készségeket fejleszteni, az elméleti tudást beintegrálni a gyakorlatba azáltal, hogy biztosítjuk a zökkenőmentes teljesítéshez szükséges feltételeket.

Célunk, hogy részt vehessünk a minél magasabb színvonalú szakemberképzésben, és átfogó képet tudjunk mutatni az intézményben folyó munkáról.

VI. A helyi szakmai program működésének, ellenőrzésének rendszere

A belső ellenőrzés legfontosabb feladata a bölcsődében folyó gondozás-nevelés hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése. A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját 3 évente értékeljük, az intézményi ellenőrzés tapasztalatait ismertetjük az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni.

Kérdőíveket állítunk össze a bölcsődébe felvételt nyert gyermekek szülei és a távozók részére, mert válaszaikat a gyermekek minél jobb színvonalú bölcsődei ellátása érdekében szeretnénk felhasználni. A kérdőívek értékelése nyomán a szakmai kompetenciánknak megfelelően megteesszük a szükséges változtatásokat. Célunk a hatékonyság, minőségjavítás, az önképzés támogatása, képzés, továbbképzés tudatos tervezése.

A szakmai programban megfogalmazott célok, feladatok teljesülését a nevelési-gondozási év végén beszámolóban rögzítjük.

Bízunk benne, hogy a bölcsődei szakmai program segíteni fog abban, hogy a bölcsődei alapelvek érvényesülése mellett kibontakozhasson a sokszínű bölcsődei gyakorlat, mely az életkori sajátosságokat figyelembe véve biztosítja a gyermekek sokoldalú fejlődését. A bölcsőde, mint intézmény meg tudja őrizni a korosztálynak megfelelő elvi és módszertani sajátosságokat, gyermekközpontú szemléletét.

Budapest, 2017.október 19.

Bognár Mónika

TERÉZVÁROSI
EGYESÍTETT BÖLCSÖDEK bölcsődevezető
4. sz. BÖLCSÖDE
1068 Bp., Dózsa György út 104.

MEGÁLLAPODÁS

gyermekjóléti alapellátás keretében bölcsődei ellátás biztosítására

amely létrejött egyrészről

a **Terézvárosi Egyesített Bölcsődék** (székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104., intézményvezető: Horváth Zoltánné, képviselője: ..... bölcsődevezető), mint a .... számú bölcsőde (címe: ....., vezetője: ....., a továbbiakban: bölcsődevezető) által szolgáltatást nyújtó intézmény (a továbbiakban: Intézmény),

másrészről

név:.....
születési
neve:.....
születési helye, ideje:.....
állampolgársága:.....
anyja neve:.....
lakóhelye:.....
tartózkodási helye:.....
mint .....nevű gyermek (a továbbiakban: gyermek)
- adatai:
születési helye,ideje:.....
állampolgársága:.....
anyja neve:.....
lakóhelye:.....
tartózkodási helye:.....
TAJ-száma:.....
- törvényes képviselője (a továbbiakban: Képviselő)

között (a továbbiakban együttesen: Felek), személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében bölcsődei ellátás biztosítására, az alábbi feltételek szerint.

1. Felek megállapodnak abban, hogy Intézmény a gyermek bölcsődei ellátását 20..... év ..... hó ..... napjától határozott ideig - a 2)-6) pontokban meghatározott időpontig - biztosítja.
2. A bölcsődei ellátás megszűnik
  - a. az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a 3) pontban meghatározott időpontban,
  - b. a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a 4) pontban meghatározott időpontban,
  - c. az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét
    - ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végén, cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végén.
3. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben a hatodik életévét betölti.

5. Képviselő kezdeményezheti a bölcsődei ellátás nevelési év során történő megszüntetését. Ebben az esetben a bölcsődei ellátás a Képviselő által megjelölt jövőbeli időpontban szűnik meg.

6. Képviselő tudomásul veszi, hogy Intézmény megszünteti a gyermek bölcsődei ellátását, ha az Intézmény orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetve magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

7. Felek megállapodnak abban, hogy Intézmény a gyermek bölcsődei ellátását

a. próbaidő kikötése nélkül

b..... dátum napjáig terjedő próbaidő kikötésével [a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 41. §-a alapján]

biztosítja.

8. Próbaidő kikötése esetén Képviselő tudomásul veszi, hogy Intézmény a próbaidő letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó - az Intézmény orvosából, gyógypedagógusából, kisgyermeknevelőjéből és a bölcsődevezetőből álló - szakmai csoport véleményének figyelembevételével dönt a gyermek további neveléséről, gondozásáról.

9. Jelen megállapodás hatálya alatt a gyermek az Intézmény által - gyermekek napközbeni ellátása keretében - nyújtott bölcsődei ellátásra jogosult. Ennek keretében a bölcsőde biztosítja

- a gondozás-nevelés feltételeit,
- a Képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- az egyéni ruhanemű kivételével a megfelelő textíliát és bútort,
- a korcsoportnak megfelelő játéktevékenység feltételeit,
- a személyes higiéné biztosításának feltételeit,
- állandóságot (saját kisgyermeknevelő rendszer), egyéni bánásmódot,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,
- az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést a jogszabályban meghatározottak szerint,
- rendszeres orvosi felügyeletet, valamint
- az óvodai életre való felkészítést.

10. Intézmény a 9) pontban foglaltakon túl - szükség szerint, lisztérzékenység kivételével - diétás étkeztetést, továbbá minden gyermek számára (Somadrin-sószobában) sóterápiás kúrát biztosít.

11. Képviselő tudomásul veszi, hogy nem gondozható bölcsődében a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a házi orvos igazolása szerint ez az állapota fennáll.

12. A bölcsődei ellátás keretében biztosított étkeztetés ellátásért Képviselő személyi térítési díjat köteles fizetni. Képviselő a személyi térítési díjat az Intézménynek fizeti meg, a bölcsődevezető által meghatározott módon. Képviselő mentesül a személyi térítési díj fizetésének kötelezettsége alól, ha a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (Gyvt.) meghatározott normatív kedvezmény igénybevételére jogosító feltételeket - a vonatkozó jogszabályban előírt módon - igazolja, illetve nyilatkozatot tesz.

13. Személyi térítési díj fizetésére vonatkozó kötelezettség esetén Képviselő tudomásul veszi, hogy a személyi térítési díj összege a Gyvt. 146-151. §-a alapján kerül meghatározásra.

14. Ha az étkeztetés ellátást betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, Képviselő a bölcsődevezetőnél haladéktalanul bejelenti

a.a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint

b.a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.

15. Képviselő jelen megállapodás aláírásával igazolja, hogy annak eredeti példányát átvette, továbbá

? az ellátás tartamáról, feltételeiről,

? az Intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,

? az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,

? az Intézmény házirendjéről, a napirendről,

? a panaszjog gyakorlásának módjáról,

? a fizetendő térítési díjról,

? a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról, valamint

? a személyes gondoskodás egyéb feltételeiről

szóló szóbeli tájékoztatást megkapta.

16. Képviselő jelen megállapodás aláírásával nyilatkozik, hogy az Intézményben biztosított gondozó-nevelő munkáról szóló szóbeli tájékoztatást tudomásul vette, továbbá a házirendet megismerte és betartja.

17. Képviselő jelen megállapodás aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban bekövetkezett változásokról az Intézményt haladéktalanul tájékoztatja.

18. Képviselő tudomásul veszi, hogy jelen megállapodás hatálya a nevelés-gondozás nélküli munkanapra (április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap), valamint a bölcsődei szünet idejére nem terjed ki. Képviselő a gyermek bölcsődei ellátását a nevelés-gondozás nélküli munkanapra, valamint a bölcsődei szünet idejére külön megállapodásban igényelheti.

Felek a jelen megállapodást elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20.....

Intézmény képviseletében:

.....

képviselő

.....

bölcsődevezető

MEGÁLLAPODÁS

nevelés-gondozás nélküli munkanapon, illetve a bölcsődei szünet ideje alatt történő bölcsődei ellátás biztosítására

amely létrejött egyrészről

a **Terézvárosi Egyesített Bölcsődék** (székhelye: 1068 Budapest, Dózsa György út 104., intézményvezető: Horváth Zoltánné, képviselője: ..... bölcsődevezető), mint a .... számú bölcsőde (címe: ..... vezetője: ....., a továbbiakban: bölcsődevezető) által szolgáltatást nyújtó intézmény (a továbbiakban: Intézmény),

másrészről

név: .....
születési neve: .....
születési helye, ideje: .....
állampolgársága: .....
anyja neve: .....
lakóhelye: .....
tartózkodási helye: .....
mint ..... nevű gyermek (a továbbiakban: gyermek)
- adatai:
születési helye, ideje:.....
állampolgársága:.....
anyja neve:.....
lakóhelye:.....
tartózkodási helye:.....
TAJ-száma:.....
- törvényes képviselője (a továbbiakban: Képviselő)

között (a továbbiakban együttesen: Felek), személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében – nevelés-gondozás nélküli munkanapon, illetve a bölcsődei szünet ideje alatt történő - bölcsődei ellátás biztosítására, az alábbi feltételek szerint.

1. Felek megállapodnak abban, hogy Intézmény a gyermek bölcsődei ellátását 20..... év ..... hó ..... napjától határozott ideig – 20..... év ..... hó .....napjáig Biztosítja.

2. Jelen megállapodás hatálya alatt a gyermek az Intézmény által - gyermekek napközbeni ellátása keretében - nyújtott bölcsődei ellátásra jogosult. Ennek keretében a bölcsőde biztosítja

- a gondozás-nevelés feltételeit,
- a Képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- az egyéni ruhanemű kivételével a megfelelő textíliát és bútort,
- a korcsoportnak megfelelő játéktevékenység feltételeit,
- a személyes higiéné biztosításának feltételeit,
- állandóságot (saját kisgyermeknevelő rendszer), egyéni bánásmódot,
- a szabadban való tartózkodás feltételeit,

- az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést a jogszabályban meghatározottak szerint,
- rendszeres orvosi felügyeletet, valamint
- az óvodai életre való felkészítést.

3. Intézmény a 2) pontban foglaltakon túl - szükség szerint, lisztérzékenység kivételével - diétás étkeztetést, továbbá minden gyermek számára (Somadrin-sószobában) sóterápiás kúrát biztosít.

4. Képviselő tudomásul veszi, hogy nem gondolható bölcsődében a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a házi orvos igazolása szerint ez az állapota fennáll.

5. A bölcsődei ellátás keretében biztosított étkeztetés ellátásért Képviselő személyi térítési díjat köteles fizetni. Képviselő a személyi térítési díjat az Intézménynek fizeti meg, a bölcsődevezető által meghatározott módon. Képviselő mentesül a személyi térítési díj fizetésének kötelezettsége alól, ha a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (Gyvt.) meghatározott normatív kedvezmény igénybevételére jogosító feltételeket - a vonatkozó jogszabályban előírt módon - igazolja.

6. Személyi térítési díj fizetésére vonatkozó kötelezettség esetén Képviselő tudomásul veszi, hogy a személyi térítési díj összege a Gyvt. 146-151. §-a alapján kerül meghatározásra.

7. Ha az étkeztetés ellátást betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, Képviselő a bölcsődevezetőnél haladéktalanul bejelenti

- a.a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint
- b.a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.

8. Képviselő jelen megállapodás aláírásával igazolja, hogy annak eredeti példányát átvette, továbbá

- az ellátás tartamáról, feltételeiről,
- az Intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- az Intézmény házirendjéről, a napirendről,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjról,
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról, valamint
- a személyes gondoskodás egyéb feltételeiről

szóló szóbeli tájékoztatást megkapta.

9. Képviselő jelen megállapodás aláírásával nyilatkozik, hogy az Intézményben biztosított gondozó-nevelő munkáról szóló szóbeli tájékoztatást tudomásul vette, továbbá a házirendet megismerte és betartja.

10. Képviselő jelen megállapodás aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban bekövetkezett változásokról az Intézményt haladéktalanul tájékoztatja.

11. Jelen megállapodás nem érinti a ..... napján kötött megállapodásban foglaltakat.

Felek a jelen megállapodást elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt, jóváhagyólag írják alá.

Budapest, 20.....

Intézmény képviselőjében:

.....

képviselő

.....

bölcsődevezető